

Π

ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

χωροταξίας, πολεοδομίας
& περιφερειακής ανάπτυξης

05

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ο πολεοδομικός σχεδιασμός σε κρίση;

Γράφουν οι:

Γ. Γιαννακούρου

Κ. Γώγος

Μ. Χαϊνταρλής

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Οι εξελίξεις μετά την Κοπεγχάγη θα εξαρτηθούν
από την κινητοποίηση των πολιτών

Γράφει ο Ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Μηχ. Χωροταξίας,
Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Κρίτων Αρσένης

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Πολεοδομικός σχεδιασμός
Real estate

Think Before You Print

Ενημερωτικό Δελτίο

Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας
Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ιανουάριος 2010

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕ- ΔΡΟΥ

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,

Αγαπητές αναγνώστριες και αναγνώστες,

Η νέα χρονιά ξεκινά ενώ είχε ήδη συσσωρευτεί πλήθος θεμάτων που ταλανίζουν τους μηχανικούς και την ειδικότητά μας ειδικότερα. Επιπλέον η αλλαγή κυβέρνησης θέτει ένα νέο θεσμικό και διαχειριστικό πλαίσιο που επιβάλλει επανεξέταση όλων των θεμάτων, μέσα σε ένα περιβάλλον οικονομικής στενότητας. Είναι φανερό ότι πρόκειται για μια εξαιρετικά πολύπλοκη πραγματικότητα.

Θέματα όπως το ασφαλιστικό και το φορολογικό των μηχανικών, η επίλυση του χρόνιου ζητήματος των επαγγελματικών αντικειμένων και δικαιωμάτων των μηχανικών, η διευθέτηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Τ.Ε.Ι., η διαδικασία πιστοποίησης των επαγγελματιών, η αναχρονιστική δομή του Τ.Ε.Ε. και οι συντεχνιακοί αποκλεισμοί, κάτω από αυτές τις συνθήκες αποκαλύπτονται ως εξαιρετικά διογκωμένα χρόνια προβλήματα που κινδυνεύουν να αποδιοργανώσουν την αγορά εργασίας.

Ως προς τον τομέα μας ειδικότερα, την προηγούμενη τριετία, είδαμε ένα όψιμο για τη χώρα μας ενδιαφέρον για τον χωροταξικό σχεδιασμό με την εκπόνηση του Εθνικού, και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, που δε συνδέθηκε με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό και συνοδεύτηκε από την παραμέληση του Πολεοδομικού Σχεδιασμού.

Σήμερα ο χωροταξικός σχεδιασμός που προηγήθηκε δε θεωρείται δεδομένος ώστε να ακολουθήσει ο σχεδιασμός σε χαμηλότερες κλίμακες. Επιπλέον βρίσκεται ήδη σε διαβούλευση το σχέδιο διοικητικής μεταρρύθμισης «Καλλικράτης», που θα ανατρέψει

σε κάποιο βαθμό τον σχεδιασμό που προηγήθηκε.

Η εγγενής δυσκολία της Πολιτείας να διαχειριστεί με συνέπεια και σε εύλογο χρόνο τον αναπτυξιακό/ χωρικό σχεδιασμό συνεπάγεται αφενός τεράστιο κόστος κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό, αλλά και αβέβαιο εργασιακό πλαίσιο για την ειδικότητά μας.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες οφείλουμε, ως Σύλλογος, να συνεχίσουμε να προσπαθούμε και με το σύνολο του δυναμικού των μελών μας να συμμετέχουμε δημιουργικά για την επίλυση των ζητημάτων αυτών και την ανάδειξη του αντικειμένου μας και της δουλειάς μας.

Καλή και δημιουργική χρονιά σε όλους μας.

Με τιμή,

Σοφία Καζάκη

Πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.)

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ Ε-ΠΙΤΡΟΠΗ

Το ενημερωτικό δελτίο του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, με την ονομασία «Π», συντάσσεται σε τριμηνιαία βάση και αποστέλλεται στους αναγνώστες του μέσω e-mail.

Συνεχίζοντας τον προβληματισμό για το μέλλον της χωροταξίας και της πολεοδομίας στη χώρα μας, που ξεκίνησε με τη φιλοξενία ειδικού αφιερώματος στο προηγούμενο (4^ο) τεύχος, το 5^ο τεύχος φιλοξενεί ένα ακόμα αφιέρωμα, με σκοπό την ανάδειξη της ανάγκης αναβάθμισης του πολεοδομικού σχεδιασμού και επίλυσης των προβλημάτων που τον χαρακτηρίζουν, στο πλαίσιο της ελληνικής πραγματικότητας.

Για την ανάδειξη των θεμάτων αυτών ζητήθηκε η άποψη έγκριτων νομικών, οι οποίοι παραθέτουν το δικό τους σχόλιο για τα εργαλεία του πολεοδομικού σχεδιασμού. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά για την ανταπόκρισή τους.

Για τη σύνταξη του τεύχους θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα, όσους δούλεψαν στις επιμέρους Ομάδες Εργασίας και τους συναδέλφους της Ομάδας Επιστημονικής και Τεχνικής Υποστήριξης.

Τη Συντακτική Επιτροπή αποτελούν οι διατελέσαντες Πρόεδροι του Συλλόγου. Η Συντακτική Επιτροπή είναι αρμόδια να καθορίσει το περιεχόμενο του κάθε τεύχους και διατηρεί το δικαίωμα να επεμβαίνει σε άρθρα που αποστέλλονται προς δημοσίευση, προκειμένου να διασφαλίζεται ο ενιαίος χαρακτήρας του τεύχους. Εφόσον κρίνει ότι οι παρεμβάσεις της ενδέχεται να αλλοιώσουν το περιεχόμενο ενός άρθρου, υποχρεούται να έλθει σε επικοινωνία με το συντάκτη, προκειμένου να λάβει τη σύμφωνη γνώμη του. Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους.

Παρακαλούμε για την έγκαιρη διευθέτηση ζητημάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των στοιχείων που αποστέλλετε. Ο Σύλλογος και η Συντακτική Επιτροπή δε φέρουν καμία ευθύνη για περιπτώσεις ενυπόγραφων άρθρων ή φωτογραφιών και λοιπών στοιχείων που έχουν αποσταλεί και τα οποία θίγουν πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

Η φωτογραφία στο εξώφυλλο είναι από το [Δέλτα του ποταμού Μεκόνγκ στο Βιετνάμ](#).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Σε αυτό το τεύχος βοήθησαν οι συναδέλφισσες και συνάδελφοι (αλφαβητικά):

- Αιμιλία Αλεξανδροπούλου
- Άννα Γιαννιού
- Ιωάννα Δούνια
- Σοφία Καζάκη
- Χρυσός Μακράκης – Καραχάλιος
- Ματίνα Τριανταφυλλίδου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα της Προέδρου _____	1	Χωροσκόπιο _____	20
Από τη Συντακτική Επιτροπή _____	2	Σύγχρονες Αστικές Αναπλάσεις: Η περίπτωση του Hafen City της πόλης του Αμβούργου _____	20
Επιστημονική και Τεχνική Υποστήριξη _____	2	Βιβλιοπαρουσιάσεις _____	22
Νέα και Θέσεις του Συλλόγου _____	4	Συνέδρια και Εκδηλώσεις _____	23
Η τοποθέτηση του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης _____	4	Από τον Τύπο _____	25
Απολογισμός Δράσεων του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 4^ο τρίμηνο του 2009 _____	7	Λέξεις - Κλειδιά Προηγούμενων Τευχών _____	29
Τα Νέα των Περιφερειακών Τμημάτων _7		Επί του «Πιεστηρίου» _____	29
Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 4 ^ο τρίμηνο του 2009 _9			
Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. _____ 9			
Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 4 ^ο τρίμηνο του 2009 _____ 11			
Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. _____ 11			
Αφιέρωμα _____	13		
Ο πολεοδομικός σχεδιασμός σε κρίση;13			
Το σχέδιο Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αττικής (ΡΣΑ): η ανάγκη αναθεώρησης και νέας γραφής του (γράφει ο Μάριος Χαϊνταρλής)_ 14			
Το νομικό πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού στην Ελλάδα: προβλήματα εφαρμογής και σκέψεις προς αναζήτηση λύσεων (γράφει η Τζίνα Γιαννακούρου) ____ 16			
Νομικά ζητήματα της Πράξης Εφαρμογής Πολεοδομικής Μελέτης (γράφει ο Κωνσταντίνος Γώγος) _____ 18			
Γνώμες _____	19		
Οι εξελίξεις μετά την Κοπεγχάγη θα εξαρτηθούν από την κινητοποίηση των πολιτών (γράφει ο Κρίτων Αρσένης) _____ 19			

ΝΕΑ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η τοποθέτηση του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Στο προηγούμενο (4^ο) τεύχος του «Π» έγινε μια συνοπτική παρουσίαση των τοποθετήσεων των συμμετεχόντων στη θεματική ενότητα που διοργάνωσε ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.) για την ειδικότητα, και η οποία έλαβε χώρα στο πλαίσιο του 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, που πραγματοποιήθηκε στις 24-27 Σεπτεμβρίου 2009 στον Βόλο. Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, το Τ.Ε.Ε./Τμήμα Μαγνησίας, τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. και τον Σύλλογο Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Υποψήφιων Διδασκτόρων του Τμήματος.

Στο παρόν τεύχος παρουσιάζονται, αναλυτικότερα, οι θέσεις του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για μια σειρά ζητημάτων, που αφορούν στον κλάδο των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 20 ετών λειτουργίας του Τμήματος Μ.Χ.Π.Π.Α. και συνέπεσε με την αποφοίτηση των πρώτων Μηχανικών του δεύτερου Τμήματος της ειδικότητας στη Βέροια, καθώς και την ολοκλήρωση μίας 10-ετίας δράσης του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. Η εικόνα του κλάδου στο συνέδριο ήταν πολύ διαφορετική από την αρχική περίοδο λειτουργίας του Τμήματος. Πολλά προβλήματα λύθηκαν, πολλές αγωνί-

ες απαντήθηκαν, ενώ πλούσιο έργο και ικανό νέο επιστημονικό δυναμικό έχει παραχθεί.

Οι εκπρόσωποι του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. επεσήμαναν το μεγάλο εύρος δράσης του Συλλόγου, τόσο στο επιστημονικό (συμμετοχή στη διαβούλευση για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής, για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης, για την παιδεία και τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΤΕΙ, για το θεσμικό πλαίσιο των μελετών δημοσίων έργων, για τη μετεγκατάσταση της ΔΕΘ, για το Γενικό και τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, κλπ.), όσο και στο επαγγελματικό πεδίο (παρακολούθηση της ορθότητας των προκηρύξεων μελετών δημοσίων έργων, του θέματος της εγγραφής των αποφοίτων στο Μ.Ε.Κ., συμμετοχή στο διάλογο για το ασφαλιστικό, για την τροποποίηση του συστήματος εξετάσεων για την άδεια άσκησης επαγγέλματος, όπως και για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου του Τ.Ε.Ε., προώθηση της δημιουργίας νέας Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μ.Χ.Π.Π.Α., συμμετοχή στην επιτροπή του Τ.Ε.Ε. για την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης του άρθρου 2 του Ν. 3316/2005, κλπ.).

Ωστόσο, νέες προκλήσεις και ζητούμενα προκύπτουν για τον κλάδο. Οι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης έχουν να αντιμετωπίσουν μια κατάσταση, που διαμορφώθηκε ελλείψει του κλάδου, με αποτέλεσμα το αντικείμενό τους να ασκείται από επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων. Επίσης, έρχονται συχνά αντιμέτωποι με ένα παρωχημένο θεσμικό πλαίσιο –της πολιτείας και του ίδιου του ΤΕΕ– το οποίο δημιουργεί ανισότητες και αποκλεισμούς στην αγορά εργασίας για τους ίδιους τους μηχανικούς και ειδικότερα για τους νέους μηχανικούς.

Όπως είναι ήδη γνωστό, με πρωτοβουλία του Προέδρου του Τ.Ε.Ε. και Γ. Αλαβάνου,

εξετάζονται τρόποι διεξόδου στα θέματα που έχουν τεθεί, στο πλαίσιο της Επιτροπής Διαιτησίας που έχει συστήσει για το σκοπό αυτό. Ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. συνεργάστηκε με την Επιτροπή Διαιτησίας και προσδοκά την έκδοση ενός θετικού πορίσματος για την ειδικότητα, καθώς θεωρεί ότι τα αιτήματά μας είναι δίκαια και νόμιμα.

Συγκεκριμένα, έχει κατατεθεί στην Επιτροπή Διαιτησίας αναλυτικό υπόμνημα με τα αιτήματα αλλά και τα προβλήματα της ειδικότητας. Βασικό σημείο ενδιαφέροντος είναι το ισοζύγιο ζήτησης μελετών και προσφοράς μελετητών-μελετητικών πτυχίων για αυτές τις κατηγορίες μελετών, που αποτελούν τον πυρήνα του αντικειμένου. Ενδιαφέρει, δε, πιο συγκεκριμένα, πώς διαμορφώνεται το ισοζύγιο αυτό κυρίως για την Α΄ τάξη πτυχίου, καθώς το 95% των μελετητών Μ.Χ.Π.Π.Α. έχουν σήμερα Α΄ τάξη πτυχίου. Η προσφορά Α΄ τάξης πτυχίου είναι υψηλή σε όλες τις κατηγορίες μελετών. Ειδικότερα, όμως στις κατηγορίες μελετών 1 και 2 οι μελετητές Α΄ τάξης πτυχίου αποτελούν το 70% και 60% του πληθυσμού των μελετητών αυτών των κατηγοριών. Υπάρχει δηλαδή μεγάλη προσφορά πτυχίων Α΄ τάξης, μεγαλύτερη από αυτή που παρατηρείται σε άλλες κατηγορίες μελετών.

Η εικόνα αυτή δε δημιουργεί πρόβλημα κατ' αρχήν αν υπάρχει ικανή ζήτηση για την Α΄ τάξη. Σύμφωνα με τη μελέτη του Ινστιτούτου Οικονομίας Κατασκευών: «Κύρια γνωρίσματα της ζήτησης υπηρεσιών εκπόνησης τεχνικών μελετών κατά τα έτη 2004-2005», η μέση ζήτηση της Α΄ τάξης πτυχίου για το σύνολο των κατηγοριών μελετών κυμαίνεται από 18-22%, ενώ για τις κατηγορίες μελετών 1 και 2 κυμαίνεται από 2,2-7,4%. Η μέση ζήτηση της Γ΄ τάξης πτυχίου για το σύνολο των κατηγοριών μελετών κυμαίνεται από 12,2-13,3% ενώ για τις κατηγορίες μελετών 1 και 2 κυμαίνεται από 60,7- 69,5%.

Επομένως φαίνεται να υπάρχει συγκέντρωση της ζήτησης σε υψηλές τάξεις πτυχίου, ενώ η εικόνα αυτή αποκλίνει σε μεγάλο βαθμό από ό,τι ισχύει για άλλες κατηγορίες μελετών και για τις άλλες ειδικότητες μηχανικών. Δημιουργείται έτσι ένα θέμα απόκτησης εμπειρίας από τους νέους μελετητές, ώστε να μπορέσουν να αναβαθμίσουν τα πτυχία τους, δηλαδή να εξελιχθούν επαγγελματικά, το οποίο αφενός συνδέεται με την επέκταση της μισθωτής εργασίας και αφετέρου δημιουργεί προβληματισμό για την ανανέωση του μελετητικού δυναμικού της χώρας.

Η εικόνα αυτή σχετίζεται και με τα όρια αμοιβών που τίθενται για την Α΄ τάξη πτυχίου. Ειδικά για τις κατηγορίες μελετών 1 και 2 είναι πολύ χαμηλά και σύμφωνα με την προεκτίμηση αμοιβών οι μελέτες των κατηγοριών αυτών είναι πολύ πιο ακριβές στη συντριπτική πλειονότητα των προκηρύξεων μελετών.

Ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. θεωρεί ότι τα όρια αμοιβών των τάξεων πτυχίων θα πρέπει να επανεξεταστούν, στο πλαίσιο της διαδικασίας οριστικοποίησης του Κώδικα Προεκτιμώμενων Αμοιβών των μελετών αυτών βάσει του Ν. 3316/2005.

Ένα δεύτερο θέμα για την ειδικότητα, που παρουσιάστηκε στο συνέδριο, είναι η κωδικοποίηση των μελετών του άρθρου 2 του Ν. 3316/05. Η μόνη διαφοροποίηση του νέου νόμου από το διάταγμα του 1978 είναι 2 κατηγορίες μελετών που η σύγχρονη πραγματικότητα από τότε έως σήμερα έδειξε ότι είναι αναγκαίες: η (28) «Μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων» και η (29) «Ηλεκτρονικές μελέτες».

Στην κωδικοποίηση λοιπόν αυτή παρατηρούμε:

α) την ενοποίηση διαφορετικών ειδών μελετών, με διαφορετικά αντικείμενα και κατ' επέκταση με διαφορετικές απαιτήσεις γνώσεων και δεξιοτήτων από τους μελετητές,

κάτω από την ίδια γενική κατηγορία μελετών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η κατηγορία 7: «Ειδικές Αρχιτεκτονικές Μελέτες». Κάτω από τον τίτλο αυτό περιλαμβάνονται οι μελέτες διαμόρφωσης εσωτερικών και εξωτερικών χώρων αλλά και οι μελέτες αποκατάστασης μνημείων, διατήρησης παραδοσιακών κτιρίων και οικισμών και τοπίου.

Σήμερα, στην κατηγορία αυτή προκηρύσσονται και οι μελέτες αναπλάσεων, οι οποίες βάσει της σύγχρονης λογικής του σχεδιασμού εμπεριέχουν όλο και περισσότερο, πέραν της διάστασης εξωραϊσμού μιας χωρικής ενότητας, και την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση. Γενικά, έχουν τη λογική ολοκληρωμένων και πολυτομεακών παρεμβάσεων, που ενσωματώνουν στο σχεδιασμό την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση, καθώς και μια επιχειρησιακή λογική.

Ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. πρότεινε τη μετακίνηση του μελετητικού αντικείμενου των αναπλάσεων στην κατηγορία μελετών 2: «Πολεοδομικές και Ρυμοτομικές Μελέτες», με παράλληλο εμπλουτισμό του περιεχομένου (προδιαγραφών) των μελετών ανάπλασης, πέραν του εξωραϊσμού των χώρων και των μορφολογικών παρεμβάσεων, που ούτως ή άλλως θα έπρεπε να αποτελούν αντικείμενο των πολεοδόμων.

β) Κάποιες κατηγορίες μελετών είναι ασαφείς ως προς τα είδη των μελετών που εμπεριέχουν. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της κατηγορίας 3: «Μελέτες Οικονομικές». Πρόκειται για μια ιδιαίτερα ανομοιογενή κατηγορία μελετών, χωρίς σαφές περιεχόμενο. Κάποιες φορές, μελέτες που εντάσσονται στη συγκεκριμένη κατηγορία έχουν σαφέστατα και πρωτίστως χωρική διάσταση.

Κατόπιν τούτου, ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. πρότεινε τη μεταφορά των μελετών που –κακώς– προκηρύσσονται στη συγκεκριμένη κατηγορία, καθώς έχουν χωρική διάσταση (περιφε-

ρειακή, τοπική), στην κατηγορία μελετών 1 και 2, ανάλογα με την κλίμακα αναφοράς.

Ένα τρίτο θέμα για την ειδικότητα, που σχετίζεται με τα ανωτέρω, είναι ότι με τη σημερινή κωδικοποίηση των μελετών, το επιστημονικό και επαγγελματικό αντικείμενο των Μ.Χ.Π.Π.Α., που είναι ευρύ, κατανέμεται σε πολλές κατηγορίες μελετών πέραν των 1, 2 και 27, για τις οποίες έχουν δικαίωμα ανάληψης μελετητικού πτυχίου. Έτσι, οι Μ.Χ.Π.Π.Α. δεν έχουν δικαίωμα λήψης μελετητικού πτυχίου σε μελέτες των κατηγοριών 3, 7, αλλά και 10: «Μελέτες Συγκοινωνιακών Έργων» και 16: «Τοπογραφικές Μελέτες», στις οποίες προκηρύσσονται και οι μελέτες G.I.S., αν και εμπίπτουν στο επαγγελματικό τους αντικείμενο.

Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι ότι μεγάλο μέρος των Μ.Χ.Π.Π.Α. δεν επιλέγει μελετητικό πτυχίο ή εκπονεί μελέτες χωρίς δικαίωμα υπογραφής, αντιμετωπιζόμενος ως μηχανικός «παρίας». Η εξέλιξη αυτή δεν είναι η αναμενόμενη για ένα επαγγελματικό πεδίο με μεγάλο εύρος, το οποίο δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως κορεσμένο.

Ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. έθεσε, ακόμα μια φορά, στο συνέδριο το θέμα της δημιουργίας ανεξάρτητης Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μ.Χ.Π.Π.Α. Επεσήμανε δε, ότι αντιστοιχία με τον τρόπο που λειτούργησε το Τ.Ε.Ε. για τις υφιστάμενες Επιστημονικές Επιτροπές Ειδικότητων, οι οποίες ανέδειξαν και κάλυψαν αντίστοιχες ανάγκες από την εποχή που δημιουργήθηκαν έως σήμερα, οφείλει να επιδείξει για άλλη μια φορά ρεαλισμό και αποφασιστικότητα-για όλες τις ειδικότητες- και να μην αγνοεί τα σύγχρονα προβλήματα της δομής του, διαιωνίζοντας ανισότητες και διαχωρισμούς μεταξύ των μελών του.

Ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. προσπαθεί –και θα συνεχίσει να το κάνει– να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την απρόσκοπτη πρόσβαση των μελών του στο σύνολο του επαγγελμα-

τικού πεδίου του Μ.Χ.Π.Π.Α., με γνώμονα τρία πράγματα: την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, και φυσικά την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Η προσπάθεια αυτή έχει πραγματικά συνδέσει όλους τους συναδέλφους. Στην παρούσα συγκυρία, με τη διαδικασία της διαιτησίας, τη διαδικασία αναθεώρησης του Ν. 3316/005, την πιθανή ανάδειξη του τομέα της χωροταξίας και πολεοδομίας σε αυτόνομο υπουργείο, υπάρχει η δυνατότητα να βελτιωθούν τα δεδομένα για την ειδικότητα με σημαντικά αποτελέσματα για τον τομέα και για τη χώρα, τα επόμενα χρόνια.

Απολογισμός Δράσεων του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 4^ο τρίμηνο του 2009

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- **06/10/09:** Επιστολή προς το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. για τη διοργάνωση σεμιναρίου του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. και του Π.Τ.Β.Ε. σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. σχετικά με το real estate. *Την επεξεργασία του προγράμματος και των τεχνικών λεπτομερειών του σεμιναρίου επιμελήθηκε ο Χρ. Μακράκης - Καραχάλιος.*
- **12/10/09:** Επιστολή προς τον Δήμο Κηφισιάς σχετικά με την προκήρυξη της μελέτης «Πράξεις Εφαρμογής: Υπολοίπου Αγ. Κυριακής, Υπολοίπου Βαρειές και Βιομηχανικού Πάρκου Δήμου Κηφισιάς».
- **04/11/09:** Επιστολή προς τον πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. κ. Γ. Αλαβάνο, με θέσεις και προτάσεις για τη σημερινή οικονομική συγκυρία, κατόπιν της πρόσκλησης που απηύθυνε η Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στο Τ.Ε.Ε. για την υποβολή προτάσεων στα θέματα αρμοδιότητάς της.
- **05/11/09:** Επιστολή προς τον πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. κ. Γ. Αλαβάνο, σχετικά με τη δημιουργία Εξεταστικής Επιτροπής Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης για την Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος στο Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ., στη Θεσσαλονίκη.
- **27/11/09:** Συμμετοχή στην ημερίδα του Τ.Ε.Ε. με τίτλο «Αστικό Περιβάλλον και Εξοικονόμηση Ενέργειας σε συνθήκες Κλιματικής Αλλαγής: Ο ρόλος των Ο.Τ.Α.» στο πλαίσιο της 7^{ης} Διεθνούς Εκθέσεως POLIS στη Θεσσαλονίκη. *Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε στο προεδρείο της 4^{ης} συνεδρίας ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Χρ. Μακράκης - Καραχάλιος*
- **28/11/09:** Συμμετοχή στο Money Show, στην ημερίδα που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Διεθνών Αναπτυξιακών και Στρατηγικών Μελετών (Ι.Δ.Α.Σ.Μ.Ε.) με τίτλο «Σύγχρονες Μορφές Πόλεων». *Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε με εισήγηση το μέλος του Δ.Σ., Τρ. Μιχαηλίδης.*
- **10/12/09:** Συμμετοχή στην ημερίδα που οργάνωσε η Νομαρχιακή Επιτροπή του Τ.Ε.Ε. Νομού Γρεβενών με τίτλο «Χωροταξικός – Πολεοδομικός Σχεδιασμός, Γ.Π.Σ. – Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Η εφαρμογή τους στο Νομό Γρεβενών». *Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε με εισήγηση ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Χ. Μακράκης – Καραχάλιος.*
- **28/01/10:** Συμμετοχή στην εκδήλωση κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΤΕΕ. *Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε η Πρόεδρος του Δ.Σ., Σ. Καζάκη.*
- **28/01/10:** Συμμετοχή στη συνάντηση εργασίας εκπροσώπων των ειδικοτήτων των μηχανικών στο Τ.Ε.Ε., με αντικείμενο τη διαμόρφωση της θέσης του Τ.Ε.Ε. για την αναθεώρηση του Ν.3316/05, στο

πλαίσιο της διαβούλευσης του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων. Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε η Πρόεδρος του Δ.Σ., Σ. Καζάκη.

- **22/01/10:** Ολοκληρώθηκε, από την Ομάδα Εργασίας, η επεξεργασία των θέσεων του Συλλόγου για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» και διαβιβάστηκε σχετικό έγγραφο στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης.
- **29/01/10:** Ολοκληρώθηκε, από την Ομάδα Εργασίας, η επεξεργασία των θέσεων του Συλλόγου για την αναθεώρηση του Ν.3316/05 και διαβιβάστηκε σχετικό έγγραφο στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης.
- **02/02/10:** Έκδοση Δελτίου Τύπου για τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Αναζωογόνησης.
- **05/02/10:** Έκδοση Δελτίου Τύπου για το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Α.Π.Ε.
- **09/02/10:** Αποστολή επιστολής με αίτημα εγγραφής των Μ.Χ.Π.Π.Α. στις κατηγορίες: Α. Οικοδομικών έργων, Β. Έργων πρασίνου, και Γ. Έργων οδοποιίας, του Μ.Ε.Κ., στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων.
- **12/02/10:** Αποστολή επιστολής στο Συμβούλιο Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Π.Ε.) σχετικά με τη μετονομασία και επαγγελματική κατοχύρωση των Διπλωματούχων του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ομάδες εργασίας

- **Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την παρακολούθηση των προκηρύξεων μελετών** (Σεπ. 2009).

Μέλη: Ν. Ζιώζιας, Σ. Καζάκη, Ν. Κουτσομάρκος, Ε. Νανούρη, Ν. Τασοπούλου, Δ. Τσαλκανδρά. Συντονιστής: Ι. Δούνια.

- **Σύσταση Ομάδας Εργασίας για τη βελτίωση της ιστοσελίδας του Συλλόγου** (Σεπ. 2009).

Μέλη: Α. Αλεξανδροπούλου, Π. Τσολακάκη. Συντονιστής: Δ. Σταθάκης

- **Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την παρακολούθηση των Γ.Π.Σ. – Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.** (Δεκ. 2009)

Μέλη: Χ. Ευθυμίου, Κ. Ζήση, Ζ. Κασακίωρη, Σ. Κούτρα, Κ. Κωνσταντινίδης, Γ. Λάμπρου, Φ. Τσολάκος, Σ. Ψωμιάδου. Συντονιστής: Α. Καρβούνης

- **Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την επεξεργασία θέσεων του Συλλόγου για το πρόγραμμα «Καλλικράτης»** (Ιαν. 2010).

Μέλη: Α.Αλεξανδροπούλου, Π. Καρκαβίτσας, Ν. Κουτσομάρκος, Τρ. Μιχαηλίδης, Γ. Σαράτσης. Συντονιστής: Σ. Καζάκη

- **Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την επεξεργασία θέσεων του Συλλόγου για την αναθεώρηση του Ν.3316/05** (Ιαν. 2010).

Μέλη: Α.Αλεξανδροπούλου, Ι. Δούνια, Ν. Κουτσομάρκος, Τρ. Μιχαηλίδης, Γ. Σαράτσης, Ν. Τασοπούλου. Συντονιστής: Σ. Καζάκη

- **Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την παρακολούθηση της διαβούλευσης σχετικά με τους ενεργειακούς επιθεωρητές** (Φεβ. 2010).

Μέλη: Ν. Γκουντάρας, Ν. Ιωαννίδου, Σ. Ψωμιάδου. Συντονιστής: Κ. Κυρίμης

Τα Νέα των Περιφερειακών Τμημάτων

Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 4^ο τρίμηνο του 2009

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου (Οκτ. - Δεκ. 09) το Περιφερειακό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας (Π.Τ.Β.Ε.) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- **06/10/09:** Επιστολή προς το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. για τη διοργάνωση σεμιναρίου του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. και του Π.Τ.Β.Ε. σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. σχετικά με το real estate.
- **22/10/09:** Εκπροσώπηση του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. στην ορκωμοσία των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης στη Βέροια. *Χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος της Δ.Ε. του Π.Τ.Β.Ε. Γ. Μπάκης.*
- **01/11/09:** Δημοσίευση στο «ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ» (τεύχος 384/ 01.11.09) της επικαιροποίησης της γνωμοδότησης του Π.Τ.Β.Ε. για τη μετεγκατάσταση της Δ.Ε.Θ.
- **10/12/09:** Συμμετοχή στην ημερίδα που οργάνωσε η Νομαρχιακή Επιτροπή του Τ.Ε.Ε. Νομού Γρεβενών με τίτλο «Χωροταξικός – Πολεοδομικός Σχεδιασμός, Γ.Π.Σ. – Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Η εφαρμογή τους στο Νομό Γρεβενών». *Το Π.Τ.Β.Ε. εκπροσώπησε με εισήγηση το μέλος της Δ.Ε. Ν. Τασσοπούλου.*
- **28/11/09:** Επιμέλεια της συμμετοχής του Συλλόγου στο Money Show, στην ημερίδα που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Διεθνών Αναπτυξιακών και Στρατηγικών Μελετών (Ι.Δ.Α.Σ.Μ.Ε.) με τίτλο «Σύγχρονες Μορφές Πόλεων». *Επιμέλεια: Γ. Μπάκης.*

Φωτογραφίες από την εκδήλωση στα Γρεβενά

Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Το σεμινάριο για το Real Estate στη Θεσσαλονίκη προγραμματίστηκε για τις 15 – 19 Μαρτίου. Μετά την κατάθεση του προγράμματος του σεμιναρίου στο Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. και το ενδιαφέρον που υπήρξε, τόσο από τη Μόνιμη Επιτροπή Χωροταξίας και Ανάπτυξης, όσο και από άλλους Συλλόγους, αποφασίστηκε να προχωρήσουμε σε συνδιοργάνωση. Επίσης, εκτιμήθηκε ότι θα ήταν σκόπιμο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις τρεις τελευταίες ημέρες του αρχικού προγράμματος, που αφορούσαν στην εκτίμηση ακινήτων. Ο τελικός τίτλος και το περιεχόμενό του σεμιναρίου είναι:

«Μεθοδολογίες εκτίμησης ακινήτων και εφαρμοσμένες πρακτικές».

Το σεμινάριο θα διεξαχθεί στο αμφιθέατρο του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. στη Θεσσαλονίκη (Μ. Αλεξάνδρου 49) και απευθύνεται σε Μηχανικούς Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αγρονόμους Τοπογράφους Μηχανικούς, Πολιτικούς Μηχανικούς, Αρχιτέκτονες, καθώς και σε όλους τους συναδέλφους μηχανικούς των υπολοίπων ειδικοτήτων. Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας γι' αυτό οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να παρακολουθούν τις ανακοινώσεις του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. στην ιστοσελίδα του, καθώς και το ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ.

Επιστημονική υπεύθυνη ορίστηκε η Νατάσα Ιωαννίδου, Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, MA Urban Design, μέλος της Δ.Ε. του Περιφερειακού Τμήματος του Συλλόγου.

Ευχαριστούμε τους εισηγητές του σεμιναρίων, που δέχτηκαν να μοιραστούν μαζί μας την πολύτιμη εμπειρία και γνώσεις τους.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου έχει ως εξής:

Δευτέρα 15 Μαρτίου

Εισηγητής: Χάρης Μπακιριτζόγλου, ATM, MSc Urban Real Estate Management and Development, MRICS, ΔΑΝΟΣ/ BNP PARIBAS Real Estate

Συγκριτική μέθοδος

Τρίτη 16 Μαρτίου

Εισηγητής: Άρης Παπότης, ATM, KING HELLAS

Μέθοδος Αξιοποίησης

Τετάρτη 17 Μαρτίου

Εισηγητής: Γιώργος Γκόγκος, ATM, MSc Property Investment & Development, MRICS, Δ/ντης Γραφείου CD Richard Ellis – Αξίες

Μέθοδος Υπολειμματικού Κόστους Αντικατάστασης

Πέμπτη 18 Μαρτίου

Εισηγητής: Νίκος Καρανικόλας, ATM, Λέκτορας ΑΠΘ/ Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης

Μέθοδος Κεφαλαιοποίησης Εισοδήματος

Παρασκευή 19 Μαρτίου

Εισηγητής: Σπύρος Ράπτης, ΜΧΠΠΑ, MSc Regional Science, MSc Real Estate, MRICS, Colliers Int.

Μέθοδος Προσδιορισμού και Κεφαλαιοποίησης Κερδών με Ανάλυση Ταμειακών Ροών και Εφαρμογή Χρημ/κών Δεικτών

Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 4^ο τρίμηνο του 2009

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου (Οκτ. - Δεκ. 09) το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας (Π.Τ.Κ.Δ.Θ.) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- **08/10/09:** Εκδήλωση υποδοχής πρωτοετών φοιτητών του τμήματος Μ.Χ.Π.Π.Α. στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Ενημέρωση των φοιτητών για τις δράσεις του Συλλόγου και τα επαγγελματικά τους δικαιώματα. *Εκπροσώπηση και ομιλία προς τους φοιτητές από τον ταμία του Π.Τ.Κ.Δ.Θ. Δ. Μιμή.*
- **02/11/09:** Συμμετοχή στη συνεδρίαση της Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ. με θέμα: «Τρέχοντα Επαγγελματικά θέματα- Ζητήματα λειτουργίας Πολεοδομιών», κατόπιν πρόσκλησης του τελευταίου προς τους κλαδικούς συλλόγους. Στην συνεδρίαση αναφέρθηκε η ελλιπής στελέχωση των πολεοδομιών από χωροτάκτες - πολεοδόμους μηχανικούς. *Εκπροσώπηση του Π.Τ. από την πρόεδρο, Α. Γιαννιού.*
- **28/11/09:** Διοργάνωση διημερίδας στο Περούλι Ν. Τρικάλων από το ΤΕΕ/ΚΔΘ με θέμα «Δημήτρης Πικιώνης: Η αρχιτεκτονική του παρέμβαση στο Περούλι. Οικιστικό και Φυσικό περιβάλλον ορεινών περιοχών». *Στη διημερίδα παρευρέθηκαν η πρόεδρος του Π.Τ. Α. Γιαννιού καθώς και μέλη του.*
- **10/12/09:** Αποστολή εγγράφου στο Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ. για την συνδιοργάνωση σεμιναρίου με θέμα «Ειδικά Πολεοδομικά Θέματα-Πολεοδομική Μελέτη-Πράξη Εφαρμογής: Από τη σύγχρονη θεωρία

στην ελληνική πρακτική». Συνάντηση με τον πρόεδρο του Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ., κ. Ντ. Διαμάντο, και αποδοχή του αιτήματος. Το σεμινάριο θα διεξαχθεί σε αίθουσα του κτιρίου του Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ., στη Λάρισα, στις 25-28 Ιανουαρίου. *Επιστημονικοί υπεύθυνοι για την διοργάνωση του σεμιναρίου ορίστηκαν οι Κ. Ζήση και Ε. Μάνου, αντιπρόεδροι του Π.Τ.*

- **14/12/09:** Συνάντηση των μελών της Δ.Ε. του Π.Τ. με τον Σύλλογο Αρχιτεκτόνων Ν. Λάρισας, για τη συνδιοργάνωση συνεδρίου με θέμα «Η εξέλιξη του πολεοδομικού σχεδιασμού στη Θεσσαλία». *Στην συνάντηση εκπροσωπήθηκε η Δ.Ε. από τους Α. Γιαννιού, Ε. Μάνου και Δ. Μιμή.*
- **16/12/09:** Επιστολή προς το Δήμο Λαρισαίων και το Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ. με θέμα: «Τροποποίηση της μελέτης Γ.Π.Σ. Λάρισας».

Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας (Π.Τ.Κ.Δ.Θ.) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ. διοργανώνει ειδικό πολεοδομικό **σεμινάριο** με θέμα «**Ειδικά Πολεοδομικά Θέματα – Πολεοδομικές Μελέτες – Πράξη Εφαρμογής: Από τη σύγχρονη θεωρία στην ελληνική πρακτική**». Το σεμινάριο θα διεξαχθεί στις 22-26 Φεβρουαρίου 2010, σε αίθουσα του Τ.Ε.Ε./Κ.Δ.Θ. στη Λάρισα (Καλλιθέας 7 & Τζαβέλα, 3^{ος} όροφος).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται για πληροφορίες στον Θ. Γκιάτα, τηλ. 2410 535615, 257866. Το έντυπο της αίτησης συμμετοχής είναι αναρτημένο στην ι-

στοσελίδα www.teelar.tee.gr. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσω fax στο 2410 255718 ή με e-mail στο tee_lar@tee.gr

Ευχαριστούμε τους εισηγητές του σεμιναρίου, που δέχτηκαν να μοιραστούν μαζί μας την πολύτιμη εμπειρία και γνώσεις τους.

Ακολουθεί το πρόγραμμα του σεμιναρίου:

Δευτέρα 22 Φεβρουαρίου

Ώρα διεξαγωγής: 15.00 – 19.30

Εισηγήτρια: Αθηνά Γιαννακού, Δρ. Χωροτάκτης - Πολεοδόμος

Κεντρικά Ζητήματα του Πολεοδομικού Σχεδιασμού στο Σύγχρονο Πλαίσιο

- Πολεοδομικός Σχεδιασμός και Συστήματα Πολεοδομικού Σχεδιασμού
- Πολεοδομικός Σχεδιασμός και η Ρύθμιση των Χρήσεων Γης
- Κρίσιμες Αλλαγές στο Πλαίσιο του Πολεοδομικού Σχεδιασμού
- Επιδιώξεις του Πολεοδομικού Σχεδιασμού Σήμερα
- Το Ελληνικό Σύστημα Σχεδιασμού

Τρίτη 23 Φεβρουαρίου

Ώρα διεξαγωγής: 16.30 – 21.00

Εισηγητής: Δημήτρης Δούμας, Αρχιτέκτων Μηχανικός

Η Πολεοδομική Μελέτη στη Σύγχρονη Ελληνική Πραγματικότητα

- Σκοπός – Δεδομένα – Συνοπτική παρουσίαση του συνόλου της διαδικασίας
- Σύντομη αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο
- Περιεχόμενο Πολεοδομικών Μελετών
- Ορολογία – Έννοιες
- Όροι Δόμησης
- Περιορισμοί στον Πολεοδομικό Σχεδιασμό
- Παράλληλα με την Πολεοδομική Μελέτη απαιτούμενες για εκπόνηση Μελέτες
- Πολεοδομικά Εργαλεία - Μηχανισμοί

Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου

Ώρα διεξαγωγής: 17.00 – 22.00

Εισηγήτρια: Λένα Κωτσοπούλου, Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός

Γ' Κεφάλαιο Πράξης Εφαρμογής/ Α' Μέρος

- Σκοπός – Δεδομένα – Συνοπτική παρουσίαση του συνόλου της διαδικασίας
- Σύντομη αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο
- Ορολογία – Έννοιες
- Υπολογισμός της Εισφοράς σε Γη: Κλίμακες – Παραδείγματα
- Τακτοποίηση Ιδιοκτησιών: Άσκηση πολιτικής για το σχεδιασμό άρτιων οικοπέδων – Διαχείριση ελλείμματος ή περισσεύσεως γης
- Διαχείριση ιδιοκτησιών Δημόσιων Φορέων
- Ποσοστά συγκυριότητας στην τελική ιδιοκτησία

Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου

Ώρα διεξαγωγής: 17.00 – 22.00

Εισηγήτρια: Λένα Κωτσοπούλου, Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός

Γ' Κεφάλαιο Πράξης Εφαρμογής/ Β' Μέρος

- Υπολογισμός της Εισφοράς σε Χρήμα: Κλίμακες – Παραδείγματα
- Γενικός Πίνακας ΠΕ: Περιγραφή – Συμπλήρωση – Ανάλυση
- Το Διάγραμμα της ΠΕ
- Διαδικασία Ανάρτησης & Ανασύνταξης της ΠΕ
- Διαδικασία Κύρωσης της ΠΕ
- Πράξη Επιβολής Εισφοράς σε Χρήμα
- Επικείμενα – Αποζημιώσεις

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ο πολεοδομικός σχεδιασμός σε κρίση;

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,

Αγαπητές αναγνώστριες και αναγνώστες,

Αντικείμενο του αφιερώματος του παρόντος τεύχους είναι η κρίση στον πολεοδομικό σχεδιασμό, ως απόρροια των αδυναμιών στο θεσμικό πλαίσιο που τον διέπει. Τις αδυναμίες αυτές φιλοδοξούμε να φωτίσουμε με τη ματιά έγκριτων νομικών εξειδικευμένων σε ζητήματα χωρικού σχεδιασμού, οι οποίοι με τα άρθρα τους σχολιάζουν αδυναμίες που αφορούν: 1. στο Ρυθμιστικό Σχέδιο, που αποτελεί ένα ενδιάμεσο επίπεδο μεταξύ του χωροταξικού και του πολεοδομικού σχεδιασμού, 2. το ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και στην Πολεοδομική Μελέτη και 3. στην Πράξη Εφαρμογής.

Η σύνδεση της περιβαλλοντικής πολιτικής με τη χωροταξία και την πολεοδομία είναι ιδιαίτερα επίκαιρη στις μέρες μας και στην κατεύθυνση αυτή εντάσσεται και η δημιουργία του νέου Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Παρά το γεγονός ότι στον τίτλο του δεν περιλαμβάνονται οι όροι «χωροταξία» και «πολεοδομία», το νέο Υπουργείο οφείλει να μην αποτελέσει απλώς μία επικοινωνιακή απάντηση σε ένα χρόνιο κοινωνικό αίτημα, αλλά αντίθετα, με την οργάνωση των αναγκαίων δομών, να συμβάλλει επί της ουσίας στην ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

Το αφιέρωμα στοχεύει να αναδείξει την ανάγκη να τεθεί υψηλά στην ατζέντα των θεμάτων του νέου Υπουργείου η ενεργοποίηση, αλλά και η αναβάθμιση του πολεοδομικού σχεδιασμού της χώρας μας, καθώς η πολεοδομία, σε αντίθεση με τη χωροταξία, οδηγεί σε κανονιστικές ρυθμίσεις για τους όρους και

τις προϋποθέσεις χρήσης της γης. Κατά συνέπεια επηρεάζει καθοριστικά τη δομή, τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία του αστικού περιβάλλοντος.

Η αποτελεσματικότητα του πολεοδομικού σχεδιασμού είναι κρίσιμη παράμετρος για την αντιμετώπιση των σύγχρονων αναγκών των πόλεων και οικισμών της χώρας, των φαινομένων της αστικής διάχυσης, της αυθαίρετης δόμησης, της «εκτός σχεδίου» διάσπαρτης χωροθέτησης δραστηριοτήτων, της καταστροφής του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου και για την εφαρμογή των κατευθύνσεων του χωροταξικού σχεδιασμού, δηλ. για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και την προστασία του περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι ανάγκη το σύστημα του πολεοδομικού σχεδιασμού να αποβάλλει πολλά από τα σημερινά χαρακτηριστικά του, όπως η πολυνομία, η καθυστέρηση των διαδικασιών (διοικητικών, διαβούλευσης, κλπ.) που επιβαρύνουν χρονικά την εφαρμογή του, η ανυπαρξία μηχανισμών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης, ο στατικός χαρακτήρας των σχεδίων κ.ο.κ., ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται γρήγορα στις διαρκώς μεταβαλλόμενες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνθήκες.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα την κα Τζίνα Γιαννακούρου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών, τον κο Κωνσταντίνο Γώγο, Επίκουρο Καθηγητή Νομικής του Α.Π.Θ. και τον κο Μάριο Χαϊνταρλή, Δρ. Νομικής – Δικηγόρο, Διδάσκοντα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα, με σκοπό την ανάδειξη των προβλημάτων και την ευαισθητοποίηση της Πολιτείας αλλά και των επαγγελματιών και επιστημόνων του χώρου μας, για την ενεργοποίηση και την αναβάθμιση του συστήματος πολεοδομικού σχεδιασμού.

Σοφία Καζάκη

Πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α)

Το σχέδιο Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αττικής (ΡΣΑ): η ανάγκη αναθεώρησης και νέας γραφής του

Μάριος Χαϊνταρλής*

Είναι γνωστό ότι τα νομικά κείμενα που αφορούν γενικά στην οργάνωση και ρύθμιση του χώρου, διακρίνονται, τουλάχιστον από άποψη αρχής, σε αυτά που εκφράζουν τον λεγόμενο στρατηγικό χωρικό σχεδιασμό και σε εκείνα που αποτυπώνουν τον σχεδιασμό χρήσεων γης. Η διάκριση αυτή μολονότι στην πράξη δεν λαμβάνει ποτέ εντελώς απόλυτο χαρακτήρα, κατά βάση τηρείται, τουλάχιστον στις χώρες με παράδοση στους τομείς του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.

Η βασική συνέπεια της συγκεκριμένης διάκρισης εντοπίζεται στη διαφορετική νομική φυσιογνωμία των αντίστοιχων νομικών κειμένων, με τα πρώτα να διαθέτουν υποδεέστερη νομική βαρύτητα σε σχέση με τα δεύτερα. Το καθοριστικό κριτήριο επί τη βάση του οποίου κρίνεται η βαρύτητά τους συναρτάται με το κατά πόσον συνιστούν ή όχι ένα δεσμευτικό νομικό πλαίσιο κατά τη χορήγηση των ποικίλων αδειοδοτήσεων έργων και δραστηριοτήτων, δημιουργώντας έτσι για τους πολίτες αντίστοιχα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Τα κείμενα στρατηγικού χαρακτήρα θεωρείται ότι δεν δημιουργούν ένα τέτοιο δεσμευτικό πλαίσιο, σε αντίθεση με τα κείμενα που εντάσσονται στο πεδίο του σχεδιασμού χρήσεων γης, των οποίων η κανονιστική λειτουργία εκτείνεται όχι μόνον έναντι της Διοίκησης αλλά και έναντι των πολιτών. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι και τα κείμενα στρατηγικού χαρακτήρα, με εξαίρεση ίσως το αγγλοσαξονικό μοντέλο σχεδιασμού όπου ο ενδεικτικός χαρακτήρας των νομικών κειμένων είναι ο κανόνας, παράγουν σε επίπεδο αρχής δεσμεύσεις για τη Διοίκηση, το εύρος των οποίων ποικίλει ανάλογα με το ύψος και

κυρίως την υφή και διάρθρωση των επιλεγόμενων διατυπώσεων.

Είναι αναγκαίο να αναφερθεί ότι συνήθως τα ειδικά χωρικά νομοθετήματα, που αφορούν αποκλειστικά σε μητροπολιτικές περιοχές συγκαταλέγονται στην κατηγορία των στρατηγικών νομοθετημάτων, προσαρμοζόμενων στις ιδιαιτερότητες των περιοχών αυτών. Αποτελούν, δηλαδή, κατά βάση ένα κατευθυντήριο πλαίσιο εντός του οποίου οφείλουν είτε να αναπτύσσονται δράσεις και προγράμματα γενικού/δημόσιου ενδιαφέροντος είτε να κινούνται οι πολιτικές και ρυθμίσεις του φυσικού και κυρίως του πολεοδομικού σχεδιασμού. Ως τέτοια για παράδειγμα θεωρούνται το σχέδιο της ευρύτερης περιοχής του Παρισιού (Schéma Directeur de la Région d'Île de France), όπως και η στρατηγική χωρικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του Λονδίνου (London Plan).

Κατά την άποψή μου, θα έπρεπε να είναι εκ των προτέρων αποσαφηνισμένο στους συντάκτες του προταθέντος σχεδίου σε ποια από τις δύο κατηγορίες εντάσσεται, ή έστω με ποια από τις δύο κατηγορίες συγγενεύει, αποσαφήνιση η οποία θα διευκόλυνε σε καθοριστικό βαθμό τον τρόπο γραφής και διάρθρωσης των αρχών, στόχων και προβλέψεών του. Αυτό εξηγεί σε μεγάλο βαθμό την απουσία σοβαρής νομοτεχνικής επεξεργασίας και διάπλασής του, με αποτέλεσμα να λείπει από τη χρησιμοποιούμενη γραφή ο αναγκαίος ρυθμιστικός χαρακτήρας και προσανατολισμός που οφείλει πάντοτε να χαρακτηρίζει ένα νομοθέτημα, έστω κι αν ο χαρακτήρας αυτός εκφράζεται μέσα από τη θέσπιση αρχών, στόχων και χαλαρών κανόνων.

Από την απλή όμως και μόνον ανάγνωση του επανεξεταζόμενου σήμερα από το νέο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σχεδίου, προκύπτει ευκρινώς ότι πρόκειται για ένα κείμενο του οποίου η γραφή στο μεγαλύτερό της μέρος

παραπέμπει σε ένα μάγμα πολυποίκιλων διαπιστώσεων ή βερμπαλιστικών εξαγγελιών πολιτικών και στόχων, που συχνά μάλιστα μοιάζουν ακόμη και με απλές προθέσεις πολιτικών και στόχων. Από την άλλη, ωστόσο, πλευρά κατά έναν αντιφατικό τρόπο, μικρό αλλά όχι ευκαταφρόνητο μέρος του κειμένου κινείται παραδόξως είτε στο πεδίο της πολεοδομικής νομοθεσίας και ειδικότερα αυτής των χρήσεων γης είτε ακόμη και σε αυτό της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, προτείνοντας δυσεφάρμοστες ή κοινότοπες προβλέψεις.

Κατά την άποψή μου θα ήταν ορθό να απαλειφθούν από το νέο σχέδιο που θα προταθεί οι προβλέψεις που αφορούν ευθέως σε σχεδιασμό χρήσεων γης ή αποτελούν αμιγώς περιβαλλοντικές ρυθμίσεις, διότι οι μεν πρώτες θα αποδειχθούν στην πράξη ανεφάρμοστες (π.χ. οι προβλέψεις για τη θεσμοθέτηση Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Ενοτήτων του Ρυθμιστικού), οι δε δεύτερες άνευ αντικειμένου. Αν για παράδειγμα ο νομοθέτης κρίνει ότι η υφιστάμενη πολεοδομική νομοθεσία χρήζει βελτιώσεων ή και ριζικών αλλαγών, όπως η τροποποίηση ή αλλαγή των εργαλείων του πολεοδομικού σχεδιασμού, είναι προτιμότερο να προβεί σε αυτές τις αλλαγές ευθέως και όχι προσθέτοντας ένα επιπλέον επίπεδο σχεδιασμού στο ήδη, εξάλλου, βεβαρημένο και δύσκαμπτο σύστημα. Επίσης, σκοπός ενός σχεδίου μητροπολιτικής περιοχής δεν μπορεί να είναι η κοινότοπη επανάληψη συνήθων περιβαλλοντικών ρυθμίσεων.

Κατά τα λοιπά, κρίνεται επιβεβλημένη η συνολική επανασύνταξη του νέου ρυθμιστικού σχεδίου, με γνώμονα να προκύψει ένα κείμενο πολύ πιο περιεκτικό και συνεκτικό ως προς τις αρχές, τους στόχους και τους γενικούς κανόνες. Με άλλα λόγια ένα κείμενο του οποίου οι διαπιστώσεις, προτάσεις και εν γένει η δομή του θα μπορεί να επηρεάσει τη συμπεριφορά των αποδεκτών του, ήτοι τη

συμπεριφορά κατά πρώτο λόγο της Διοίκησης και κατά δεύτερο των διοικούμενων. Η αποτυχία, άλλωστε, στον τομέα αυτό, του ισχύοντος μέχρι σήμερα Ρυθμιστικού είναι κοινός τόπος.

Έχει σημασία, επίσης, να ειπωθεί ότι η υιοθέτηση ενός νέου νομικού πλαισίου για την Αττική, είναι μια καλή αφορμή για την αλλαγή της ονομασίας του, διότι είναι γνωστό ότι ο όρος «Ρυθμιστικό» δεν ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά του περιεχομένου του, όπως άλλωστε δεν ανταποκρίνεται και στα χαρακτηριστικά του ισχύοντος από το 1985 έως σήμερα Ρυθμιστικού. Με την αλλαγή αυτή αναμφίβολα συνηγορεί και η προβλεπόμενη εξομοίωσή του με περιφερειακό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης του Ν. 2742/1999.

Ο γράφων υποστηρίζει ότι στις ποικίλες αδυναμίες και προβλήματα που εμφανίζει ο σχεδιασμός στην Ελλάδα δεν θα πρέπει να προστεθεί ακόμη ένα: ο βερμπαλισμός, που κατά κυριολεξία χαρακτηρίζει το προταθέν ρυθμιστικό, ο οποίος οδηγεί σε «διάβρωση» και κατ' επέκταση σε κρίση την ίδια την ευρεία έννοια χωρική (χωροταξική, πολεοδομική, περιβαλλοντική) νομοθεσία.

*Ο κος Μάριος Χαϊνταρλής είναι Δρ. Νομικής – Δικηγόρος, Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Το νομικό πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού στην Ελλάδα: προβλήματα εφαρμογής και σκέψεις προς αναζήτηση λύσεων

Τζίνα Γιαννακούρου*

Κοινό τόπο αποτελεί πλέον η διαπίστωση ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού στη χώρα μας χαρακτηρίζεται από πολλαπλές παθογένειες που υπονομεύουν την αποτελεσματική εφαρμογή του. Ας υπενθυμίσουμε τις σημαντικότερες από αυτές:

- ⇒ Πολυνομία, συχνές αλλαγές της πολεοδομικής νομοθεσίας, έλλειψη κωδικοποίησης των διάσπαρτων διατάξεων, αδυναμία τυποποίησης των διοικητικών διαδικασιών.
- ⇒ Πολλαπλά και συχνά επικαλυπτόμενα επίπεδα και βαθμίδες πολεοδομικού σχεδιασμού (Ρυθμιστικά Σχέδια, ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, Πολεοδομικές Μελέτες, Πράξεις Εφαρμογής) χωρίς πλήρως ρυθμισμένες σχέσεις και ιεραρχίες και χωρίς αποσαφηνισμένο περιεχόμενο και δεσμευτικότητα (ιδίως στο επίπεδο των Ρυθμιστικών Σχεδίων).
- ⇒ Χρονοβόρες διαδικασίες και υπέρμετρες καθυστερήσεις κατά την κατάρτιση, έγκριση, τροποποίηση και αναθεώρηση των διαφόρων τύπων πολεοδομικών σχεδίων.
- ⇒ Έλλειψη μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των εγκεκριμένων πολεοδομικών σχεδίων. Αυτό προσδίδει στον πολεοδομικό σχεδιασμό στατικό χαρακτήρα και οδηγεί στην αδυναμία του να ανταποκριθεί στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες και δεδομένα, ενώ συχνά καθιστά τις επιμέρους προβλέψεις του ανεπίκαιρες και πάντως μη εφαρμόσιμες.

⇒ Αναποτελεσματικότητα των μηχανισμών εφαρμογής του πολεοδομικού σχεδιασμού. Το πρόβλημα εντοπίζεται ιδίως στο πεδίο της κλιμακωτής εισφοράς σε γη η οποία, παρά τον καταρχήν «φιλολαϊκό» χαρακτήρα της, αποδεικνύεται ένα μέτρο εξόχως προβληματικό από πολεοδομικής απόψεως. Και τούτο διότι η συνολική επιφάνεια γης που αποδίδουν οι εισφορές στις πυκνοδομημένες ή αυθαίρετα οικοδομημένες και πάντως με μικρό κλήρο περιοχές που εντάσσονται στο σχέδιο είναι αντιστρόφως ανάλογη των πολεοδομικών αναγκών τους.

⇒ Μακροχρόνια δέσμευση των ιδιοκτησιών που καθορίζονται από τα πολεοδομικά σχέδια ως κοινόχρηστοι ή κοινωφελείς χώροι. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί συνεχείς τριβές και εντάσεις μεταξύ θυγομένων ιδιοκτητών και Διοίκησης που επιλύονται κατά κανόνα από τα δικαστήρια με την άρση των μη συντελεσμένων ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και των πολεοδομικών βαρών και κατ' επέκταση με την ανατροπή των εγκεκριμένων σχεδίων.

Εν κατακλείδι, μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι, με τα υφιστάμενα νομικά μέσα, η υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού εξαρτάται κυρίως, αν όχι και αποκλειστικά, από τους δημοσιονομικούς μηχανισμούς του κράτους. Η δυσκολία του τελευταίου να χρηματοδοτήσει επαρκώς την υλοποίηση των πολεοδομικών σχεδίων, βαθιάίνει το χάσμα μεταξύ θεσμοθέτησης και εφαρμογής στην πράξη. Έτσι, όμως, ο ρυθμιστικός ρόλος του πολεοδομικού σχεδιασμού αποδυναμώνεται, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνονται έμμεσα οι δοκιμασμένοι και πιο χαμηλού κόστους μηχανισμοί της εκτός σχεδίου κατάτμησης και δόμησης, νόμιμης ή μη.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων έχουν κατά καιρούς κατατεθεί προτάσεις τόσο από επιστημονικούς και

κοινωνικούς φορείς (βλ. ΤΕΕⁱ, ΚΕΔΚΕⁱⁱ, ΙΤΑⁱⁱⁱ, ΟΚΕ^{iv} κλπ) όσο και από μεμονωμένους επιστήμονες. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται ο περιορισμός της πληθώρας των επιπέδων σχεδιασμού, η ισορροπημένη και σαφής αποτύπωση της δεσμευτικότητας του κάθε επιπέδου, η απλοποίηση του περιεχομένου των μελετών και των διαδικασιών καθώς και η τεχνική τους στήριξη με κατάλληλα υπόβαθρα και στοιχεία, η εφαρμογή διαδικασιών συνεχούς παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολεοδομικών σχεδίων, η επανεξέταση του ισχύοντος συστήματος κλιμακωτής εισφοράς σε γη και χρήμα ή /και η καθιέρωση ενιαίων εισφορών, η ενοποίηση της πολεοδομικής μελέτης και της πράξης εφαρμογής, η διαμόρφωση κατάλληλου διοικητικού υποστηρικτικού μηχανισμού κ.λπ.

Στη σημερινή ωστόσο οικονομική συγκυρία, που χαρακτηρίζεται από συνθήκες αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας, κάθε πρωτοβουλία που θα αναληφθεί για τη μεταρρύθμιση του συστήματος πολεοδομικού σχεδια-

σμού και της πολεοδομικής νομοθεσίας στην Ελλάδα πρέπει πρωτίστως να λάβει υπόψη της τον παράγοντα «δημοσιονομικό κόστος». Και τούτο όχι μόνον για την ολοκλήρωση των, ήδη εκκρεμών, διαδικασιών οικιστικών επεκτάσεων και εντάξεων αλλά και για τα νέα προγράμματα αστικών αναπλάσεων και αναζωογόνησης των πόλεων στα οποία φαίνεται να προσανατολίζονται οι αρμόδιες αρχές. Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που ανέδειξε η εμπειρία του παρελθόντος, θα απαιτηθεί εμπλουτισμός των μηχανισμών και εργαλείων εφαρμογής του πολεοδομικού σχεδιασμού, έτσι ώστε αφενός να διασφαλισθεί ο αναλογικός επιμερισμός του κόστους μεταξύ των ωφελουμένων ιδιοκτητών και αφετέρου να μειωθεί η εξάρτηση του συστήματος εφαρμογής των σχεδίων από δημόσιους πόρους. Στην κατεύθυνση αυτή, πρέπει να αναζητηθούν εναλλακτικές λύσεις χρηματοδότησης που θα στηρίζονται τόσο στη δημιουργική συνεργασία και σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, όσο και στην κινητοποίηση μη κυβερνητικών οργανώσεων και κοινωφελών ιδρυμάτων που θα μπορούσαν να «υιοθετήσουν» συγκεκριμένα έργα αστικής ανάπτυξης με συμβολική και πρακτική σημασία (π.χ. παράδειγμα Λυρικής Σκηνής). Η μελέτη των θεσμών των, πιο προηγμένων στα πεδία αυτά, χωρών της Δυτικής Ευρώπης (Αγγλία, Ολλανδία, Γερμανία, Γαλλία) μπορεί να αποβεί ιδιαίτερως χρήσιμη.

*Η κα Τζίνα Γιαννακούρου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών

ⁱ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (2005), *Μελέτη επιπέδων σχεδιασμού του χώρου και σχετικών διαδικασιών θεσμοθέτησης στην Ελλάδα*, Έκθεση ομάδας εργασίας.

ⁱⁱ ΚΕΔΚΕ – ΤΕΕ (2005), *Κοινό κείμενο προτάσεων ΚΕΔΚΕ-ΤΕΕ για θέματα χωροταξίας – πολεοδομίας*, <http://www.kedke.gr/horos/KEDKE-TEE-Positions.pdf>, ΚΕΔΚΕ (2005), *Πόλις: ο νέος ρόλος των ΟΤΑ μέσα από τα ΓΠΣ και τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις*, Πρακτικά Δημερίδας, Θεσσαλονίκη, 25-26 Νοεμβρίου 2005 <http://www.kedke.gr/horos/KEDKE-POLIS05-0.pdf>

ⁱⁱⁱ Αναστασόπουλος, Μ., Βασενχόβεν, Λ., Βλαντού, Α., Γιαννακούρου, Γ., Καρανίκας, Γ., Λαγουδάκη, Τ. και Πυργιώτης, Γ. (2006), *Πολεοδομικός σχεδιασμός: προβλήματα εφαρμογής και προτάσεις μεταρρύθμισης*, Έκθεση Επιστημονικής Επιτροπής του Ι.Τ.Α. <http://www.ita.org.gr/library/Downloads/docs/Πολεοδομικός%20Σχεδιασμός%20Προβλήματα%20εφαρμογής%20και%20προτάσεις%20μεταρρύθμισης.doc>

^{iv} ΟΚΕ, Γνώμη πρωτοβουλίας για τη Χωροταξία και την Πολεοδομία (γνώμη υπ' αρ. 190/14.12.2007), Διαθέσιμη στον ιστότοπο: <http://www.oke.gr/index-gr.htm>

Νομικά ζητήματα της Πράξης Ε-φαρμογής Πολεοδομικής Μελέτης

Κωνσταντίνος Γώγος*

Η πράξη εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης αντιμετωπίζεται ορισμένες φορές με συγκαταβατικότητα, καθώς αποτελεί το κατώτερο στάδιο πολεοδόμησης, αυτό της πραγματοποίησης του ήδη υφιστάμενου πολεοδομικού σχεδίου. Είναι αλήθεια ότι στην πράξη εφαρμογής δεν προσφέρονται νέες λύσεις στα προβλήματα σχεδιασμού του οικισμού· εντούτοις όμως, από νομική –αλλά και από οικονομική– άποψη, η πράξη εφαρμογής έχει ουσιαστική σημασία, διότι είναι αυτή που επιφέρει πλέον τις μεταβολές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων της περιοχής. Οι ιδιοκτήτες πολύ συχνά αντιλαμβάνονται την πράξη εφαρμογής ως το μέτρο εκείνο που θίγει την ιδιοκτησία τους και τους ζημιώνει, εφόσον με την πράξη αυτή καθορίζεται η εισφορά σε γη και θεμελιώνεται η εισφορά σε χρήμα. Και βέβαια δεν πρέπει να παραβλέπει κανείς ότι με την πράξη εφαρμογής συχνά επέρχεται η «μετακίνηση» ιδιοκτησιών που ρυμοτομούνται, η οποία ενέχει σημαντικά περιθώρια διακριτικής ευχέρειας του οργάνου που κυρώνει την πράξη. Στο σημείο αυτό αναφύονται σε αρκετές περιπτώσεις σημαντικά προβλήματα ως προς τον δίκαιο χαρακτήρα της λύσης που επελέγη.

Συνολικά, η πράξη εφαρμογής παρουσιάζεται μεν ως μια αμιγώς τεχνική ενέργεια, εκτελεστικής φύσης, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι κατά τη σύνταξη και κύρωσή της δεν προκύπτουν μείζονα ζητήματα ως προς τη νόμιμη και δίκαιη αντιμετώπιση των ιδιοκτησιών. Κρίσιμος είναι οπωσδήποτε ο ορθός υπολογισμός της επιβαλλόμενης εισφοράς σε γη και σε χρήμα, διότι σε διαφορετική περίπτωση οι ιδιοκτήτες συχνά υποχρεούνται να στερηθούν ιδιοκτησία, η οποία κατά νόμο τους ανήκει. Προϋπόθεση για την ορ-

θότητα της πράξης εφαρμογής ως προς το σημείο αυτό είναι να έχει γίνει ακριβής αποτύπωση των περιουσιακών δικαιωμάτων στην περιοχή που ενδιαφέρει. Για τη συλλογή των κρίσιμων στοιχείων είναι πολύ σημαντικό να επιτευχθεί η πραγματική ενημέρωση των ιδιοκτητών σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης της πολεοδομικής μελέτης και της πράξης εφαρμογής, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν τους τίτλους ιδιοκτησίας τους ή ενστάσεις, αναλόγως του σταδίου της διαδικασίας. Η διασφάλιση της πληρότητας και της ακρίβειας των στοιχείων που τίθενται υπόψη του μελετητή πρέπει να αποτελεί πρώτιστο μέλημα. Αυτό δεν σημαίνει πάντως ότι ο συντάκτης της πράξης εφαρμογής θα υποκαταστήσει το πολιτικό δικαστήριο, αποφαινόμενος σε περίπτωση εμπειριστασμένων αμφισβητήσεων σε σχέση με το ιδιοκτησιακό καθεστώς ορισμένου ακινήτου.

Φυσικά, σε ορισμένο βαθμό λάθη είναι πάντοτε αναπόφευκτα. Η νόμιμη και δίκαιη λύση είναι εν προκειμένω η διόρθωση της πράξης εφαρμογής, εάν το σχετικό αίτημα υποβληθεί εντός ευλόγου χρόνου από την κύρωσή της. Ο νομοθέτης του ν. 1337/1983 επέλεξε δυστυχώς μια λανθασμένη οδό, την απαγόρευση της διόρθωσης, η οποία αφενός μεν αντίκειται ευθέως στην αρχή του κράτους δικαίου, αφετέρου δε είναι σε πολλές περιπτώσεις παράλογη, διότι δημιουργεί μείζονα νομικά και κοινωνικά προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά παραγνωρίστηκαν και από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία στην απόφαση 1730/2000 της Ολομέλειας αποδίδει μονόπλευρα δυσανάλογο βάρος στην ανάγκη σταθερότητας του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην πολεοδομούμενη περιοχή. Η νεότερη ρύθμιση του άρθρου 11 ν. 3212/2003 προσφέρει πλέον δυνατότητα έκδοσης διορθωτικών πράξεων, υπό προϋποθέσεις όμως οι οποίες είναι περίπλοκες και δυσνόητες· η ρύθμιση αυτή παραμένει ως εκ τούτου ιδιαίτερως δύσχηρη-

στη. Είναι ίσως αναγκαία μια παρέμβαση του νομοθέτη προς δύο κατευθύνσεις: Αφενός της βελτίωσης των μηχανισμών καταγραφής των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων κατά τη σύνταξη και κύρωση της πράξης εφαρμογής, αφετέρου δε της καλύτερης ρύθμισης των όρων και προϋποθέσεων έκδοσης διορθωτικών πράξεων.

*Ο κος Κωνσταντίνος Γώγος είναι Επίκουρος Καθηγητής Νομικής του Α.Π.Θ.

ΓΝΩΜΕΣ

Οι εξελίξεις μετά την Κοπεγχάγη θα εξαρτηθούν από την κινητοποίηση των πολιτών

Κρίτων Αρσένης*

Οι προσδοκίες για μια διάδοχη του πρωτοκόλλου του Κιότο παγκόσμια συμφωνία για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής κατέρρευσαν στην Κοπεγχάγη. Κατά κάποιο τρόπο ξεκινάμε από το μηδέν. Δεν είναι ότι διαγράφηκε η δουλειά που έγινε τόσα χρόνια. Τα θεσμικά κεκτημένα του Πρωτοκόλλου του Κιότο αποτελούν μια ζωντανή βάση οποιασδήποτε συμφωνίας. Τα μέτρα για τον περιορισμό των ρύπων σε πολλές χώρες είναι σε ισχύ και η παγκόσμια εμπειρία μας επιτρέπει να κινηθούμε γρήγορα και να σταματήσουμε να προκαλούμε Κλιματική Αλλαγή. Η αυξανόμενη κατανόηση της ανθρωπότητας για τους κινδύνους από τον τρόπο ζωής μας και τις αναγκαίες αλλαγές είναι μια πραγματικότητα που επιτρέπει όσα μέτρα αποφασιστούν να εφαρμοστούν. Όμως κανένας δε γνωρίζει το πλαίσιο, το χρονοδιάγραμμα και τον στόχο των νέων διαπραγματεύσεων. Κανένας λοιπόν δεν είναι σίγουρος πως να πιέσει, να διεκδικήσει, να συμβάλει σε μια διεθνή, δεσμευτική, δίκαιη και επαρκή συμφωνία για το κλίμα. Και όμως σήμερα παρά ποτέ είναι η στιγμή να υψώσουμε τη

φωνή μας. Να ζητήσουμε από τους αρχηγούς κρατών να συμφωνήσουν στα μέτρα που θα μας βγάλουν από αυτήν την αυτοκαταστροφή.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Η Κλιματική Αλλαγή οφείλεται στην κατανάλωση των ενεργειακών και άλλων πόρων της Γης μέσα σε λίγες δεκαετίες. Η κατανάλωση αυτή οδηγεί σε σειρά επιπτώσεων, όπως οι εκπομπές αέριων ρύπων αλλά και η σταδιακή καταστροφή των φυσικών οικοσυστημάτων (θάλασσα, έδαφος, δάση, λίμνες, βάλτοι, ποτάμια κλπ.) που οδηγούν στην αποσταθεροποίηση του κλίματος στη Γη και στην καταστροφή των περισσότερων ειδών ζωής. Οι αναπτυσσόμενες χώρες και οι πλούσιοι πολίτες ευθύνονται για την Κλιματική Αλλαγή. Ολόκληρη η Αφρική καταναλώνει μόλις διπλάσια ενέργεια από το νησί του Μανχάταν στην Νέα Υόρκη. Πρόσφατα όμως οι βιομηχανικοί γίγαντες του αναπτυσσόμενου κόσμου Κίνα, Ινδία, Βραζιλία κλπ. άρχισαν να καταναλώνουν μαζικά φυσικούς πόρους έτσι ώστε ακόμη και μόνο η δική τους κατανάλωση αρκεί για να καταστραφεί ο πλανήτης.

Πολλοί επιστήμονες συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι αν σταματούσαμε σήμερα τις εκπομπές και την καταστροφή των οικοσυστημάτων, η θερμοκρασία του πλανήτη θα ανέβαινε σταδιακά 1,5 – 2°C. Η μέχρι στιγμής επίσημη εκτίμηση ότι θα μπορούσαμε να μειώσουμε, όχι δραστικά αλλά σταδιακά, τις εκπομπές μας και την καταστροφή των οικοσυστημάτων έως το 2050 χωρίς να αυξηθεί περισσότερο από 2°C η παγκόσμια θερμοκρασία, καταδεικνύεται από τα νέα επιστημονικά δεδομένα ως υπεραισιόδοξη.

Τι θα γίνει όμως αν ξεπεράσουμε την αύξηση των 2°C; Στα χερσαία φυσικά οικοσυστήματα είναι αποθηκευμένος 3 φορές περισσότερος άνθρακας από ότι στην ατμόσφαιρα. Μια μεγάλη ποσότητα αυτού είναι αποθηκευμένη σε μορφή μεθανίου στα παγωμέ-

να εδάφη της Σιβηρίας. Όταν η παγκόσμια θερμοκρασία ανέβει περισσότερο από 2°C, τα εδάφη αυτά θα αρχίσουν να ξεπαγώνουν και πολύ γρήγορα η συγκέντρωση αερίων άνθρακα στην ατμόσφαιρα θα αυξηθεί σημαντικά, αυξάνοντας την παγκόσμια θερμοκρασία κατά 3°C. Με 3°C αύξηση αναμένεται η καταστροφή των τροπικών δασών, που αποτελούν τεράστιες αποθήκες άνθρακα. Η καταστροφή τους θα σημάνει την περαιτέρω αύξηση της θερμοκρασίας και το ντόμινο των οικοσυστημάτων θα συνεχιστεί. Για την ακρίβεια, η τελευταία μας ευκαιρία για να διατηρήσουμε τον πλανήτη φιλόξενο είναι να αποφύγουμε αύξηση της θερμοκρασίας πάνω από 1,5 – 2°C. Η τελευταία μας λοιπόν ευκαιρία είναι δράσουμε σήμερα, αύριο, στα επόμενα 1-3 χρόνια και να αποφασίσουμε τις αλλαγές στον τρόπο ζωής μας, που θα προλάβουν την ανθρωπογενή καταστροφή της ζωής στη γη.

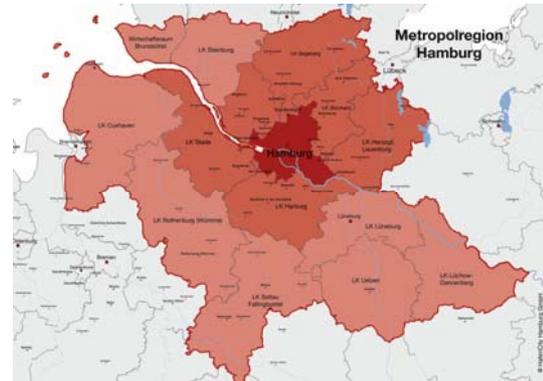
Η ευκαιρία στην Κοπεγχάγη χάθηκε. Αν υπήρξε ποτέ, αυτό οφείλεται στα κινήματα πολιτών σε όλη τη Γη που φώναξαν, διαδήλωσαν και απαίτησαν από τους πολιτικούς να μη γυρίσουν με άδεια χέρια από τις διαπραγματεύσεις, να μην ακούσουν τα επιχειρηματικά λόμπι, να σταθούν αντάξιοι των ιστορικών ευθυνών. Μπροστά μας έχουμε τη συνδιάσκεψη στο Μεξικό στα τέλη του 2010 και πιθανά πολλές άλλες ευκαιρίες στο ενδιάμεσο. Πρέπει να δυναμώσουμε τη φωνή μας. Να γίνει ξεκάθαρο ότι το πολιτικό κόστος της μη απόφασης στο Μεξικό ή νωρίτερα θα είναι τεράστιο.

*Ο κος Κρίτων Αρσένης είναι Ευρωβουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ., Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας, & Περιφερειακής Ανάπτυξης, ΜΡΑ/ΙΔ

Διαβάστε επίσης τη Συμφωνία της Κοπεγχάγης στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://unfccc.int/resource/docs/2009/cop15/eng/107.pdf>

ΧΩΡΟΣΚΟΠΙΟ

Σύγχρονες Αστικές Αναπλάσεις: Η περίπτωση του Hafen City της πόλης του Αμβούργου

Η πόλη του Αμβούργου είναι σημαντικός κόμβος του διεθνούς μεταφορικού δικτύου, καθώς διαθέτει διεθνές αεροδρόμιο, πρόσβαση στη Βόρεια Θάλασσα και τον πλωτό ποταμό Έλβα, όπως και τα χερσαία οδικά δίκτυα. Η μητροπολιτική περιοχή έχει περίπου 3,5 εκατομμύρια κατοίκους, ενώ η πόλη του Αμβούργου 1,75 εκατομμύρια κατοίκους. Το Αμβούργο, διαχρονικά, κατατάσσεται στις ευρωπαϊκές πόλεις με το υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα.

Στην πόλη υπάρχει μεγάλη παράδοση αστικών αναπλάσεων (City Nord, Steilshoop), στο πλαίσιο του μοντέρνου κινήματος. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, ξεκίνησε ο σχεδιασμός της μεγάλης ανάπλασης Hafen City, με το Στρατηγικό Σχέδιο (Masterplan) να ολοκληρώνεται το 2000. Η ανάπλαση περιλαμβάνει τις πολεοδομικές ενότητες

Sandtorkai, Dalmankai, Sandtopark – Grassbrook, Brooktorkai, Strandkai, Uberseequartier, AM Lohsepark, Oberhafen, Baakenhafen, και Elbuckenzentrum. Η υλοποίηση της αστικής ανάπλασης γίνεται από βορρά προς νότο και από δυτικά προς ανατολικά. Και μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί οι δημόσιοι χώροι Maggellan Terraces (4.700 τμ), Marco Polo Terraces (6.400 τ.μ), Vasco Da Gama Piazza (2.770 τμ), το Διεθνές Θαλάσσιο Μουσείο και το ολοήμερο δημοτικό σχολείο. Μέχρι το 2012 αναμένεται να ολοκληρωθούν το Μέγαρο Μουσικής, το Πανεπιστήμιο του Hafen City, το Επιστημονικό Κέντρο και Επιστημονικό Θέατρο, ενώ η ανάπλαση αναμένεται να ολοκληρωθεί γύρω στο 2020.

Οι κορμοί παρέμβασης αφορούν τη μεταφορά δραστηριοτήτων από την περιοχή με θεσμικά και οικονομικά εργαλεία (αλλαγές χρήσεων, οικονομικά κίνητρα κ.α.), την απόκτηση επιπλέον γης από τον μεγαλύτερο ιδιοκτήτη, την Ελεύθερη και Χανσεατική Πόλη του Αμβούργου, πλαισιωμένη από τους Γερμανικούς Σιδηροδρόμους, όπως και η απόκτηση πρόσθετης γης για τον έλεγχο των πλημμύρων και της αστικής ανάπτυξης, ενώ σταδιακά κατασκευάζονται τα δημόσια κτίρια και οι ανοιχτοί χώροι. Παράλληλα, τέσσερις κοινοπραξίες κατασκευαστών οικοδομούν σταδιακά τα ιδιωτικά κτίρια.

Συνολικά, προβλέπονται 1,5 εκ. τ.μ. δομημένου χώρου και, πιθανώς, επιπλέον 0,3 εκ. τ.μ. Σύμφωνα τις τελευταίες τροποποιήσεις, αναμένεται πύκνωση κτιρίων αλλά διατήρηση της οπτικής επαφής με το νερό. Με την ολοκλήρωση της ανάπλασης θα υπάρχουν

τουλάχιστον 40.000 θέσεις εργασίας, κυρίως γραφεία, με πιθανότερο αριθμό θέσεων εργασίας από 45.000 έως 50.000.

Οι Δημόσιες μεταφορές στηρίζονται στα λεωφορεία και το μετρό και είναι ουσιαστικό στοιχείο της επιτυχίας καθώς μόνο στο Uberseequartier θα δουλεύουν 6 έως 7 χιλιάδες κάτοικοι και 30 έως 40 χιλιάδες επισκέπτες. Ορισμένες δραστηριότητες είναι εξίσου κρίσιμες, όπως η κατασκευή του Hafen City University, με την αρχιτεκτονική ακαδημία σε περίοπτη θέση, το Διεθνές Θαλάσσιο Μουσείο και στην προνομιακή περιοχή U/Q θα υπάρχει κατασκευή του Ρεμ Κούλχασας. Προσεχώς, θα ολοκληρωθεί το Μέγαρο Μουσικής του Έλβα, χωρητικότητας 2.220 θεατών, με αίθουσα συναυλιών και με ξενοδοχεία και διαμερίσματα πέντε αστέρων.

Σημ.: Οι φωτογραφίες έχουν ληφθεί από την επίσημη ιστοσελίδα της ανάπλασης <http://en.hafencity.com/>, ενώ ο χάρτης από τη Wikipedia – διαθέσιμος τον Νοέμβριο του 2009.

Τριαντάφυλλος Μιχαηλίδης

Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Μέλος Δ.Σ. Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α)

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

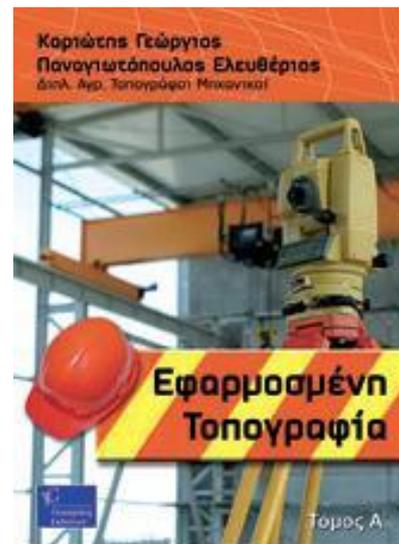
1. Εκδόθηκε από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας το βιβλίο με τίτλο «**Ο Κωνσταντίνος Δοξιάδης και το έργο του**». Είναι μία δίτομη έκδοση και περιλαμβάνει τις εισηγήσεις του Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε από τον Σύνδεσμο Συνεργατών και Φίλων Κωνσταντίνου Α. Δοξιάδη, με σκοπό, να κάνουν ευρύτερα γνωστό στον ελληνικό επιστημονικό κόσμο την προσωπικότητά του, τον τρόπο δουλειάς, τις ιδέες, τις θεωρίες και το έργο του. Αφορμή ήταν τα 30 χρόνια από τον θάνατό του, και αιτία η απόλυτη σιωπή στην Ελλάδα που περιβάλλει μέχρι σήμερα τον Κωνσταντίνο Α. Δοξιάδη.

Τα κείμενα – εισηγήσεις είναι πλήρεις μελέτες επιστημόνων όλων των ειδικοτήτων, Ελλήνων (44) και ξένων (10) και δίνουν μία σαφή εικόνα της προσωπικότητάς του Κ.Α. Δοξιάδη, του Οργανισμού Δοξιάδη με όλες τις δραστηριότητες που είχαν αναπτυχθεί –πολλές για πρώτη φορά στην Ελλάδα– των ιδεών και θεωριών του, και το κυριότερο, των έργων κάθε κλίμακας και σε πολλές ηπείρους, τα περισσότερα από τα οποία πραγματοποιήθηκαν ακριβώς όπως είχαν σχεδιαστεί με σεβασμό προς τις αρχές σχεδι-

ασμού που εφάρμοζε ο ίδιος και προς τον άνθρωπο. Η αξιολόγηση αυτών των πραγματοποιημένων έργων, στον βαθμό που έχουν μέχρι σήμερα μελετηθεί, δίνει και το μέγεθος της προσωπικότητας και της προσφοράς του.

2. Εκδόθηκε από τις εκδόσεις Γκιούρδας Εκδοτική το βιβλίο των Γ. Καριώτη και Ε. Παναγιωτόπουλο «**Εφαρμοσμένη Τοπογραφία, Τόμος Α΄**».

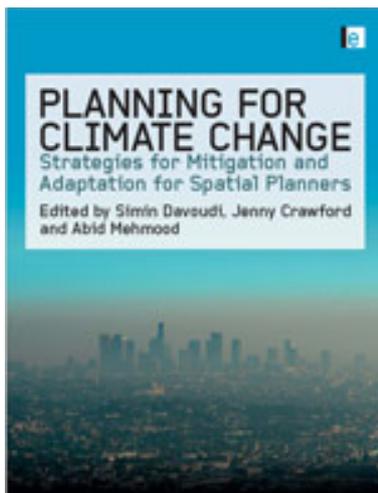
Το βιβλίο περιέχει δέκα τέσσερα (14) κεφάλαια. Στο πρώτο γίνεται μία σύντομη ιστορική διαδρομή της επιστήμης της Τοπογραφίας. Στα επόμενα δέκα (10) κεφάλαια αναπτύσσεται η επιστήμη της Τοπογραφίας, με απλά λόγια και πλήθος σχημάτων και εικόνων, για να είναι κατά το δυνατόν κατανοητές οι έννοιες και ορισμοί που αναπτύσσονται. Συγκεκριμένα τα κεφάλαια αυτά είναι:

- Γενικές έννοιες, Ορισμοί
- Μέθοδοι και όργανα μέτρησης αποστάσεων
- Μέθοδοι και όργανα μέτρησης γωνιών
- Θεμελιώδη προβλήματα της Τοπογραφίας
- Μέθοδοι αποτύπωσης γηπέδων
- Υψομετρία
- Εμβαδομετρία

- Σύνταξη Τοπογραφικού Διαγράμματος ακινήτου
- Χαράξεις τεχνικών έργων
- Εισαγωγή στην Πολυγωνομετρία

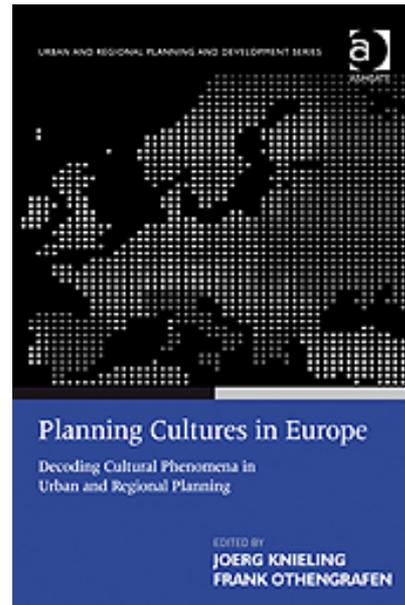
Στα τρία παραρτήματα παρουσιάζεται ο εξοπλισμός του τοπογράφου και ο τρόπος χρήσης αυτού καθώς και αποσπάσματα από την Ελληνική νομοθεσία που αφορούν τον τρόπο σύνταξης των Τοπογραφικών Διαγραμμάτων και τις αμοιβές των μηχανικών που τα συντάσσουν.

3. Εκδόθηκε από τις εκδόσεις Earthscan το βιβλίο που επιμελήθηκαν οι S. Davoudi, J. Crawford και A. Mehmood με τίτλο «**Planning for Climate Change. Strategies for mitigation and adaptation for spatial planners**».

Στο βιβλίο περιγράφονται οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις που καλούνται οι πολεοδόμοι και χωροτάκτες να αντιμετωπίσουν λόγω της κλιματικής αλλαγής και διερευνώνται πιθανές λύσεις καθώς και ο ρόλος του σχεδιασμού στην καταπολέμηση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής.

4. Εκδόθηκε από τις εκδόσεις Ashgate το βιβλίο που επιμελήθηκαν οι J. Knieling και F. Othengrafen με τίτλο «**Planning Cultures in Europe. Decoding cultural phenomena in urban and regional planning**».

Στο βιβλίο γίνεται μια προσπάθεια να συνδεθούν τα πολιτισμικά στοιχεία των ευρωπαϊκών χωρών με τις διάφορες θεωρίες του σχεδιασμού με σκοπό να δοθεί μια εξήγηση για τη διαφορετική αντιμετώπιση του σχεδιασμού στα διάφορα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

1. Στις 10-12 Φεβρουαρίου 2010 διοργανώνεται το **4^ο συνέδριο της International Academic Association on Planning, Law and Property Rights** στο Dortmund της Γερμανίας.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα: <http://www.plpr2010.tu-dortmund.de>

2. Στις 23-26 Μαρτίου 2010 διοργανώνεται το διεθνές συνέδριο με τίτλο «**International Conference on Computational Science and its Applications (ICCSA 2010)**» στο Πανεπιστήμιο Kyushu Sangyo, Fukuoka, Ιαπωνία. Στο πλαίσιο του συνεδρίου εντάσσεται και η θεματική ενότητα «**Geographical Analysis, Urban Modeling, Spatial Statistics**».

- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.iccsa.org
3. Στις 14-16 Απριλίου 2010 διοργανώνεται από το Housing Studies Association συνέδριο με τίτλο «**New directions for housing? Housing in an era of change**», στο Πανεπιστήμιο του York, στην Αγγλία.
- Προθεσμία υποβολής περιλήψεων:
31/01/2010
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.york.ac.uk/inst/chp/hsa/spring10
4. Στις 18-20 Μαΐου 2010 διοργανώνεται το 15ο διεθνές συνέδριο της REAL CORP με τίτλο «**Cities for everyone: Liveable, Healthy, Prosper**», στη Βιέννη.
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.corp.at
5. Στις 24-26 Μαΐου 2010 οργανώνεται το ετήσιο διεθνές συνέδριο της Regional Studies Association με τίτλο «**Regional responses and global shifts: actors, institutions and organizations**» στο Pecs της Ουγγαρίας.
- Προθεσμία υποβολής περιλήψεων:
14/02/2010
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.regional-studies-assoc.ac.uk
6. Στις 7-10 Ιουλίου 2010 διοργανώνεται το 24^ο συνέδριο της AESOP με τίτλο «**Space is Luxury!**», στο Ελσίνκι της Φινλανδίας.
- Προθεσμία υποβολής περιλήψεων:
31/01/2010
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.aesop-planning.com
7. Στις 12-15 Ιουλίου 2010 διοργανώνεται το 14^ο συνέδριο της International Planning History Society με τίτλο «**Urban transformation: controversies, contrasts and challenges**», στην Κωνσταντινούπολη.
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.iphs2010.org
8. Στις 19-22 Ιουλίου 2010 διοργανώνεται συνέδριο με τίτλο «**Design and decision support systems in architecture and urban planning**», στο University of Technology στο Αϊντχόβεν της Ολλανδίας.
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
<http://2010.ddss.nl/>
9. Στις 9-12 Σεπτεμβρίου 2010 διοργανώνεται το 7^ο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σεμινάριο GIS – EUGISES στις Σέρρες.
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
<http://www.eugises.eu>
10. Στις 20-23 Σεπτεμβρίου 2010 διοργανώνεται από την ISoCaRP το 46^ο διεθνές συνέδριο με τίτλο «**Sustainable City / Developing World**», στο Ναϊρόμπι της Κένυας.
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
<http://www.isocarp.org>
11. Στις 18-21 Οκτωβρίου 2010 διοργανώνεται διεθνές συνέδριο με τίτλο: «**Managing the Urban Rural Interface**», στην Κοπεγχάγη.
- Διοργάνωση:
- The PLUREL project,
  - ASEM 4th Symposium on Urban Forestry
  - Landscape Tomorrow
  - Danish Association of Landscape Ecologists
  - Danish Architecture Centre
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.plurel.net/confernece
12. Στις 4-6 Νοεμβρίου 2010 διοργανώνεται από την Ελληνική Γεωγραφική Εταιρεία στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, στην Αθήνα, το **9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γεωγραφίας**.
- Πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου: www.geography2010.gr

ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ

Ρουσάνογλου, Ν.Χ., «Οριστικό τέλος για την υποθαλάσσια της Θεσσαλονίκης», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 1, 2009

___, «Μπαράζ ξεπουλήματος παρλαιών και ελεύθερων χώρων», *Ριζοσπάστης*, Οκτώβριος 2, 2009

Χατζηγεωργίου, Α., «Μαραθώνιες υποσχέσεις τσιμεντοποίησης», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 2, 2009

Λουκόπουλος, Κ., «Ευλογημένο real estate απειλεί μια ολόκληρη χερσόνησο...», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 3, 2009

Αυλωνίτης, Αλ., «'Μπλόκο' από το ΣτΕ σε πολεοδομικά 'παραθυράκια'», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 4, 2009

Μπισσικα, Π., Τράτσα Μ., «Τα κόλπα για τον αποχαρακτηρισμό δασών», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 4, 2009

Πολίτη, Α., «Die Polykatikien», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 4, 2009

___, «'Στήνουν' εμπορικό μεγαθήριο σε 354 στρέμματα», *Ριζοσπάστης*, Οκτώβριος 4, 2009

Παπαγιάννης, Κ., «Ζωγράφου: Νίκη των πολιτών για τις πλατείες», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 7, 2009

Σιωμόπουλος, Κ., «Τελευταία η Αθήνα στις προτιμήσεις για την εγκατάσταση μιας επιχείρησης», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 7, 2009

___, «Με ρυθμούς χελώνας τα έργα στην Ιονία Οδό», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 7, 2009

Καριμαλη, Α., «Εικόνα εγκατάλειψης στους λιγαστούς ελεύθερους χώρους της Αττικής», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 8, 2009

Λίλα, Μ., «Περπατάμε σε μια πόλη ναρκωπέδιο», *Τα Νέα*, Οκτώβριος 8, 2009

Ελαφρός, Γ., «Αντίδραση κατοίκων προκαλεί η συζήτηση για την ανάπλαση», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 9, 2009

Καλυβιώτη, Μ., «Η ΛΑΡΚΟ 'κουκουλώνει' τα περιβαλλοντικά της εγκλήματα», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 9, 2009

___, «Οριστικό 'ναι' από το ΣτΕ για το γήπεδο», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 9, 2009

Κανέλλης, Β.Σ., «Οι ημιυπαίθριοι σε νέα βάση», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 10, 2009

Τσιμπουκης, Π., «Ο Αχελώος στο Ευρωδικαστήριο», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 10, 2009

Γεωργιοπούλου, Τ., Λιάλιος, Γ., «Πέντε ανοιχτές 'πληγές' στο Περιβάλλον», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 11, 2009

Ρηγόπουλος, Δ., «Νέο μουσείο με προβληματική 'αυλή'», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 11, 2009

Γιόγιακας, Π., Χαραλαμπάκης, Μ., «Τα Ολυμπιακά 'ερείπια' της Αθήνας», *Τα Νέα*, Οκτώβριος 12, 2009

___, Παραλιακό πάρκο σε Ελληνικό και Φάληρο», <http://www.tvxs.gr/v23162/1/1>, Οκτώβριος 12, 2009

___, «Η ανασυγκρότηση ολόκληρης της χώρας αρχίζει από την Ηλεία», *Η Ναυτεμπορική*, Οκτώβριος 12, 2009

Νταλιάνη, Μ., «Άλλο Αθήνα, άλλο Βαρκελώνη», *Τα Νέα*, Οκτώβριος 13, 2009

Τζέλλης Κ., «Νέο Ρυθμιστικό στην Αττική. Επανεξετάζονται τα χωροταξικά σχέδια», *Ημερησία*, Οκτώβριος 13, 2009

___, «Μπλόκο στην επέκταση του μετρό προς Καλαμαριά», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 13, 2009

___, «Επιμένει για το εμπορικό κέντρο στον Βοτανικό ο Βωβός», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 13, 2009

___, «Νέο φωτογραφικό νόμο ζητάει ο Βωβός», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 13, 2009

___, «Κερδοφόρες μπίζνες στα καμένα», *Ριζοσπάστης*, Οκτώβριος 13, 2009

Θεοδωροπούλου, Β., «Σπίτια από χαρτόνι, άχυρο και λάστιχο», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 14, 2009

Λιάλιος, Γ., «Έως δύο έτη 'πάγωμα' στον Αχελώο», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 14, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Αλλαγές στις οικοδομικές άδειες 'πακέτο' με ημιυπαίθριους», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 14, 2009

Κουταλιανου, Ζ., «Σε 20 χρόνια χάθηκε στο 10% των δασών», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 15, 2009

Φωτόπουλος Ν., «Αποθήκη-τέρας 12.000 τ.μ. μέσα στο Δέλτα του Αξιού», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 15, 2009

Χαραλαμπίδου, Β., «'Διαφάνεια στην ανάθεση των μελετών και των έργων'», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 15, 2009

___, «Στο ΣΤΕ κατά του χωροταξικού του τουρισμού», *Ριζοσπάστης*, Οκτώβριος 15, 2009

Κουταλιανου, Ζ., «Ανεξίτηλα τα ίχνη ρύπανσης που προκαλούν τα ελαιτριβεία», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 16, 2009

Λιάλιος, Γ., «Αδιαπραγμάτευτη 'αρχή' των δήμων, η οικοδομή...», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 16, 2009

Χαραλαμπίδου, Β., «Νομιμοποίηση ημιυπαίθριων με τη μεταφορά συντελεστή», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 16, 2009

___, «Ζωή ποδήλατο σε ποδηλατοδρόμους», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 16, 2009

___, «Στο Λαύριο γίνεται χορός επιχειρήσεων του real estate», *Η Ναυτεμπορική*, Οκτώβριος 16, 2009

___, «Ποια κλειστά επαγγέλματα ανοίγουν», *Ημερησία*, Οκτώβριος 16, 2009

Αυλωνίτης, Αλ., «Φραγμός στην εκτός σχεδίου δόμηση», *Ημερησία*, Οκτώβριος 17, 2009

Ευαγγελίδου, Μ., «Μπορεί το περιβάλλον να γίνει οριζόντια πολιτική χωρίς τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό;», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 18, 2009

Κίτσιος, Χρ., «Ισχυρά κίνητρα για πράσινη ανάπτυξη», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 18, 2009

___, «Η πράσινη ενέργεια είναι για...αύριο. Σήμερα τι γίνεται;», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 18, 2009

Αυλωνίτης, Αλ., «'Φρένο' στην άναρχη ανάπτυξη βιομηχανιών και βιοτεχνικών μονάδων», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 19, 2009

Σκαφίδας, Γ., «Ο...ΓΟΚ των οικολογικών πόλεων», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 19, 2009

Γιόγιακας, Π., «Αναστολή εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών στα καμένα της Αττικής», *Τα Νέα*, Οκτώβριος 20, 2009

Νικολοπούλου, Μ., «Λύση από μηδενική βάση για τους ημιυπαίθριους», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 20, 2009

Σταυρογιαννη, Λ., «Τα 'αυτονόητα' σε καιρούς κλιματικής αποσταθεροποίησης», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 20, 2009

Τζέλης, Κ., «Σενάρια για αγορά συντελεστή δόμησης», *Ημερησία*, Οκτώβριος 20, 2009

Φωτόπουλος, Ν., «Ποδηλατόδρομος με...αγκάθια», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 20, 2009

___, «Τέλος στις οικοπεδοποιήσεις των δασών», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 20, 2009

Τράτσα, Μ., «Κρανίου τόπος περιοχή-φιλέτο στην Κηφισιά», *Το Βήμα*, Οκτώβριος 22, 2009

Λιάλιος, Γ., «Στο 'ψυγείο' έξι μήνες η ρύθμιση Σουφλιά για τους ημιυπαίθριους», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 23, 2009

___, «ΣΤΕ: Αντισυνταγματική η νομιμοποίηση των ημιυπαίθριων χώρων», *Η Καθημερινή*, Οκτώβριος 24, 2009

Κόλιας, Ι., «Πώς τα εκκλησιαστικά 'φιλέτα' αλλάζουν χέρια», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 25, 2009

Παπά-Σουλούνια, Ρ., «Καινούργιο υπουργείο για παλιά προβλήματα», *Ελευθεροτυπία*, Οκτώβριος 25, 2009

Σταυρογιάννη, Λ., «Μάχη για την προστασία των δασών από τα αυθαίρετα», *Η Αυγή*, Οκτώβριος 25, 2009

Γιόγιακας, Π., «Υπηρεσία θα μπλοκάρει τα αυθαίρετα στα καμένα της Αττικής», *Τα Νέα*, Οκτώβριος 26, 2009

Λιλιπούλου, Μ., «Ριζοσπαστικές λύσεις για το κυκλοφοριακό στην Αθήνα», *Το Έθνος*, Οκτώβριος 26, 2009

Λιάλιος, Γ., «Αποκλεισμένοι και από το πράσινο», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 4, 2009

Σωτηροπούλου, Ε., «Θα δοθεί λύση στο σχέδιο της διπλής ανάπλασης», *Η Ναυτεμπορική*, Νοέμβριος 4, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Τριπλή ανάπλαση σε Λεωφόρο», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 4, 2009

Δελβινιώτη, Ε., «100 εκατ. ευρώ για δασοπροστασία έγιναν καπνός», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 5, 2009

Χαραλαμπίδου, Β., «Χειμερία 'ψύξη' ημιυπαίθριων», *Το Βήμα*, Νοέμβριος 5, 2009

Χαραλαμπίδου, Β., «Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης το συντομότερο», *Το Βήμα*, Νοέμβριος 5, 2009

Κρουσταλλη, Δ., «Ανεξάρτητη Αρχή για τα δημόσια έργα», *Το Βήμα*, Νοέμβριος 6, 2009

Δραγωνας, Π., «Υδάτινα πάρκα και 'πράσινα' δώματα», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 7, 2009

Γιανναρου, Λ., «Ακτιβιστές πόλεων στους δρόμους», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 8, 2009

___, «Δημόσια γη έδωσε το ΥΠΕΧΩΔΕ για ένα ακόμη εμπορικό κέντρο», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 9, 2009

Λιάλιος, Γ., «Οριστικό τέλος στην προοπτική νομιμοποίησης αυθαιρέτων», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 10, 2009

Φαλιδα, Ε., «Στις πλατείες η Ελλάδα αναστενάζει», *Τα Νέα*, Νοέμβριος 10, 2009

___, «Σύντομα σε διαβούλευση το νομοσχέδιο για τις ΑΠΕ», *Ριζοσπάστης*, Νοέμβριος 11, 2009

Τσιγγανας, Θ., «Αστικοποίηση, 'μαγνήτης' για τη ρύπανση», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 11, 2009

Λιάλιος, Γ., «Φεύγουν κάτοικοι, έρχονται τουρίστες», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 12, 2009

Μορφονιός, Ν., «'Το πάρκο Κύπρου και Πατησίων δεν ήταν ποτέ πάρκο...»», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 12, 2009

___, «Νέος νόμος για τα δημόσια έργα το 2010», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 13, 2009

Γεωργιοπούλου, Τ., «Στο ευρω-εδώλιο η Ελλάδα για τα ποτάμια της», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 15, 2009

Λιάλιος, Γ., «Αντί για πράσινο, τσιμέντο», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 15, 2009

Λιάλιος, Γ., «Το νέο πλαίσιο για αναθέσεις έργων», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 15, 2009

Παππά-Σουλουνια, Ρ., «Σύννεφα στον ορίζοντα της Κοπεγχάγης», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 15, 2009

Σταυρογιάννη, Λ., «Στον αέρα ο χαρακτηρισμός των εθνικών πάρκων», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 15, 2009

___, «Σταθερά άθλιες οι περιβαλλοντικές επιδόσεις της Ελλάδας», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 15, 2009

Αυλωνίτης, Α., «Φρένο στο πάγωμα οικονομικών αδειών», *Το Έθνος*, Νοέμβριος 16, 2009

Ντελέζος, Κ., «Χάνει ακίνητα φιλέτα το Δημόσιο», *Τα Νέα*, Νοέμβριος 16, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Προσφυγές για λεωφόρους στον Υμητό», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 16, 2009

Λιάλιος, Γ., «Ζητούν απόσυρση του Ρυθμιστικού των Ιωαννίνων», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 17, 2009

Καρανίκας, Χ., «Κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας στις κατοικίες», *Τα Νέα*, Νοέμβριος 17, 2009

___, «Το οικοσύστημα του Υμητού πρέπει να προστατευτεί», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 17, 2009

___, «Καταργήστε το Χωροταξικό για τον τουρισμό», *Η Αυγή*, Νοέμβριος 18, 2009

Νικολοπούλου, Μ., «Νέα σχέδια για μετρό, αναθέσεις και διόδους», *Το Έθνος*, Νοέμβριος 19, 2009

Γιόγιακας, Π., «Με GPS οι άδειες οικοδομής», *Τα Νέα*, Νοέμβριος 19, 2009

Λιάλιος, Γ., «Υπό κτηματογράφηση τα πυρόπληκτα», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 19, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Επιχειρηματικές ... 'ντρίμπλες' στον Βοτανικό», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 19, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «'Αμνηστία' σε 200.000 αυθαίρετα», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 20, 2009

Ρηγόπουλος, Δ., «Δύο μαύρες τρύπες στο κέντρο της Αθήνας», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 22, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Γουδή με 'πράσινη' προοπτική», *Ελευθεροτυπία*, Νοέμβριος 22, 2009

___, «'Αθηναίος μετανάστης' στην ... Ανατολική Αττική», *Απογευματινή*, Νοέμβριος 22, 2009

Τασσιούλας, Τ., «500.000 νέοι κάτοικοι στη Θεσσαλονίκη τα επόμενα 12 χρόνια», *Αγγελιοφόρος*, Νοέμβριος 25, 2009

___, «Δύο 'ρεύματα' περί τον Αχελώο», *Το Βήμα*, Νοέμβριος 25, 2009

Λιάλιος, Γ., «Ζητούν παρέμβαση για την ανάπλαση στα Κουντουριώτικα», *Η Καθημερινή*, Νοέμβριος 26, 2009

Νικολοπούλου, Μ., «Στο επίκεντρο τα δάση», *Το Έθνος*, Νοέμβριος 26, 2009

Τασσιούλας, Τ., «Το νέο ρυθμιστικό σχέδιο για τη Θεσσαλονίκη του μέλλοντος», *Αγγελιοφόρος*, Νοέμβριος 26, 2009

Φιντικάκης, Γ., «Πριμ για ανεμογεννήτριες», *Τα Νέα*, Νοέμβριος 30, 2009

___, «Χαμένη ευκαιρία ή ώρα ελπίδας η σύνοδος της Κοπεγχάγης;», *Ημερησία*, Νοέμβριος 30, 2009

___, «Μόνο με Π.Δ. ο χαρακτηρισμός εθνικών πάρκων», *Η Αυγή*, Δεκέμβριος 2, 2009

Κωσταρέλου, Ε., «Κλείστε τα παράθυρα για αυθαίρετα», *Το Βήμα*, Δεκέμβριος 3, 2009

Τσιάρας, Γ., «Κακοί οιωνοί για την Κοπεγχάγη», *Το Βήμα*, Δεκέμβριος 4, 2009

Παπαδοπούλου, Λ., «Πρωτόκολλο του Κιότο ήταν και πέρασε...», *Ελευθεροτυπία*, Δεκέμβριος 7, 2009

Παπανικολάου, Κ.Σ., «Στην Κοπεγχάγη γράφεται η παγκόσμια ιστορία του 21^{ου} αιώνα», *Απογευματινή*, Δεκέμβριος 8, 2009

Πληθάρας, Α., «Οι παράλληλοι κόσμοι της Κοπεγχάγης», *Η Αυγή*, Δεκέμβριος 8, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Πρόταση για πεζοδρόμηση της Ηρώδου Αττικού και 1.300 μέτρα περίπατο», *Ελευθεροτυπία*, Δεκέμβριος 8, 2009

Λιάγγου, Χ., «'Πράσινες' επενδύσεις σε 10 μήνες», *Η Καθημερινή*, Δεκέμβριος 9, 2009

Χαραλαμπίδου, Β., «Λήψη μέτρων για να εκλείψουν οι αυθαιρέσεις στις οικοδομές», *Το Βήμα*, Δεκέμβριος 10, 2009

Τζαναβάρα, Χ., «Αρχή για διαφάνεια στα δημόσια έργα», *Ελευθεροτυπία*, Δεκέμβριος 11, 2009

Λιάλιος, Γ., «Γόρδιος δεσμός η νομιμοποίηση των αυθαιρέτων», *Η Καθημερινή*, Δεκέμβριος 13, 2009

Παπακωνσταντίνου, Π., «Η επόμενη 'φούσκα' θα είναι οικολογική», *Η Καθημερινή*, Δεκέμβριος 13, 2009

___, «Αναζητείται συμβιβασμός για το μέλλον του πλανήτη», *Η Ναυτεμπορική*, Δεκέμβριος 15, 2009

Λιάλιος, Γ., «Οι μηχανισμοί ελέγχου του υπουργείου Περιβάλλοντος σε μια υπηρεσία», *Η Καθημερινή*, Δεκέμβριος 16, 2009

___, «Κατατέθηκε το νομοσχέδιο για την προστασία των καμένων», *Το Βήμα*, Δεκέμβριος 16, 2009

ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΤΕΥΧΩΝ

π01: Μητροπολιτικό πάρκο Ελληνικού, Μετεγκατάσταση ΔΕΘ, Ρυθμιστικό Σχέδιο Λάρισας

π02: Ειδικό Πλαίσιο Βιομηχανίας, Επικαιροποίηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης, Αναθεώρηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Τρικκαίων

π03: Ρύθμιση του μητροπολιτικού χώρου της Θεσσαλονίκης, Πολεοδομικός σχεδια-

σμός & κλιματική αλλαγή, Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής

π04: 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αφιέρωμα: «Ποιο το μέλλον της χωροταξίας και της πολεοδομίας στην περίπτωση διάσπασης του ΥΠΕΧΩΔΕ;» (Γ. Αλαβάνος, Σπ. Κουβέλης, Γ. Μανιάτης, Ε. Μπαλάς, Δ. Οικονόμου, Ν. Τασοπούλου), Ρυθμιστικό Σχέδιο Αττικής, Μετεγκατάσταση ΔΕΘ

Τα προηγούμενα τεύχη είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., www.poleodomia.gr & www.chorotaxia.gr στο λήμμα «Εκδόσεις».

ΕΠΙ ΤΟΥ «ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ»

Ακολουθεί Δελτίο Τύπου που απεστάλη στους φορείς και στα ΜΜΕ.

Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Αναζωογόνησης

Υπάρχει προοπτική για τις ελληνικές αστικές περιοχές σε κρίση;

Με αφορμή τη διεξαγωγή του Συνεδρίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Building on 20 Years of Community Support to Urban Development», τη σχεδόν ταυτόχρονη συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής με θέμα «Ανασυγκρότηση των πόλεων: Νέες προτεραιότητες – Θεσμικά εργαλεία – Νομοθετικό πλαίσιο» και υπό το πρίσμα της αναμόρφωσης των Προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α., ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.) επισημαίνει τα εξής:

Την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (2000 – 2006) υλοποιήθηκε ο τελευταίος κύκλος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Urban από το τ. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ενώ ταυτόχρονα υλοποιήθηκαν οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο των

Π.Ε.Π. και υπό την αρμοδιότητα (ουσιαστικά) του τ. ΥΠ.ΟΙ.Ο. Παράλληλα, υπήρξαν και άλλες ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με λιγότερο έντονη την αστική διάσταση (π.χ. Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης), επίσης διασπαρμένες σε διάφορα Υπουργεία.

Για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο προβλεπόταν η πλήρης ενσωμάτωση της λογικής των αστικών προγραμμάτων της Ε.Ε. στην πολιτική για τη συνοχή (*mainstreaming*). Η λογική του “mainstreaming” συνεπαγόταν δύο πράγματα: την εφαρμογή της μεθόδου σε πολύ ευρύτερη κλίμακα και τη μεγαλύτερη εμπλοκή των ίδιων των πόλεων στην αναπτυξιακή διαδικασία. Ενώ τυπικά η χώρα μας ενσωμάτωσε τη διάσταση αυτή, με την πρόβλεψη ολοκληρωμένων αστικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο του κάθε Π.Ε.Π., ουσιαστικά δεν υπάρχει η αναμενόμενη εξέλιξη. Η πρακτική που ακολουθείται είναι να προκηρύσσονται δράσεις στο πλαίσιο των Π.Ε.Π., όπου Δήμοι που πληρούν ελάχιστα τυπικά κριτήρια (π.χ. πληθυσμιακά) δύναται να υποβάλλουν προτάσεις για έργα αποκλειστικά αναπλάσεων. Με τον τρόπο αυτό, δεν εξυπηρετείται το “mainstreaming”, ενώ έχει απομειωθεί ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των προγραμμάτων, που αφορά στην παράλληλη επίτευξη οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων. Σε αυτήν την κατάσταση συνέβαλλε αναμφισβήτητα ο μονοταμειακός χαρακτήρας των προγραμμάτων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, αλλά και η απουσία συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων, αφού το κάθε Υπουργείο επιθυμεί να εφαρμόσει μια δική του πολιτική για τον αστικό χώρο. Υπάρχουν πολλά ακόμη προβλήματα που απορρέουν από τον τρόπο με τον οποίο προωθούνται οι σχετικές δράσεις, όπως ότι μέσα από ένα σύστημα οριζόντιας (ουσιαστικά) επιλογής δεν είναι βέβαιο ότι οι πόροι κατευθύνονται πραγματικά στις περιοχές που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι απουσιάζει ένας επιτελικός φορέας που θα δίνει οδηγίες και κατευθύνσεις για το πώς και πού θα πρέπει να υλοποιούνται οι ολοκληρωμένες

παρεμβάσεις και ο οποίος θα συντονίζει τις επιμέρους πολιτικές των διαφόρων Υπουργείων για την ανάδειξη συμπληρωματικότητας και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των προγραμμάτων για τις πόλεις. Επισημαίνουμε ότι τα προγράμματα αστικής αναζωογόνησης (*urban regeneration*) δεν αποτελούν «πολυτέλεια». Αντίθετα αποτελούν αναγκαίες παρεμβάσεις για να σταματήσουν φαινόμενα όπως της αστικής διάχυσης και της «εκτός σχεδίου» και αυθαίρετης δόμησης, καθώς ο αστικός και ο εξωαστικός χώρος αποτελούν συγκοινωνούντα δοχεία. Επίσης, είναι ο μόνος τρόπος για να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης και οι προοπτικές αστικών περιοχών σε οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική κρίση. Η ένταση των σχετικών προβλημάτων έχει ενισχυθεί και δεν περιορίζεται μόνο σε περιοχές όπως ο Αγ. Παντελεήμονας, τα Πατήσια και η Κυψέλη, όπως αποδεικνύει πρόσφατη έρευνα συναδέλφων (βλ. εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=1&artId=4556736>), ενώ σίγουρα δεν περιορίζεται μόνο στο Λεκανοπέδιο.

Προτείνουμε τον επιτελικό και συντονιστικό αυτό ρόλο να τον αναλάβει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθώς συγκεντρώνει όλες τις συναφείς αρμοδιότητες και την εμπειρία για την υλοποίηση αστικών προγραμμάτων, στο πλαίσιο μια ευρύτερης αστικής πολιτικής. Καλούμε όλους τους επιστημονικούς φορείς και Συλλόγους να στηρίξουν αυτή τη θέση, προκειμένου να μη χαθεί ακόμη μια ευκαιρία στην προσπάθεια για την καθιέρωση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για τον αστικό χώρο.

Είμαστε στη διάθεση του Υπουργείου, των λοιπών φορέων και Συλλόγων για οποιαδήποτε συνεργασία στην κατεύθυνση αυτή.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Παρακαλούμε, για τη διευκόλυνση όσων ασχολούνται με τη σύνταξη του κάθε δελτίου και προκειμένου να μη χάνεται άσκοπα χρόνος σε μετατροπές κειμένων, να τηρούνται οι ακόλουθες βασικές προδιαγραφές:

Επικεφαλίδες

•1η Επικεφαλίδα: Heading 2

•2η επικεφαλίδα: Heading 3

•Κ.ο.κ.

Κείμενο

•Normal

Αριθμήσεις

•List Bullet

•List Bullet 2

•List Bullet 3

•List Number

Τα σημεία ενδιαφέροντος σημειώνονται με bold. Για τις επικεφαλίδες πινάκων χρησιμοποιούνται Table Header, για το κείμενο πινάκων Table Text και για την αρίθμηση Table Bullet και Table Number. Δεδομένου ότι πρόκειται για ηλεκτρονική έκδοση αποφύγετε την αποστολή φωτογραφιών, με την εξαίρεση των άρθρων που προορίζονται για τη στήλη «Χωροσκόπιο». Παρακαλούμε, οι φωτογραφίες να έχουν συμπίεστεί ήδη πριν αποσταλούν και να αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία του αποστολέα. Παρακαλούμε, επίσης, να παραθέτετε τις πηγές σας στα κείμενα που αποστέλλετε. Οποιοσδήποτε από τους γνωστούς τρόπους βιβλιογραφικής αναφοράς είναι αποδεκτός, αρκεί να τηρείται ενιαία σε κάθε κείμενο.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

grammateia@chorotaxia.gr

